

BARAZA LA SANAA LA TAIFA

MPANGO MKAKATI WA TATU WA MAENDELEO YA SANAA, 2014 – 2017

YALIYOMO

Vifupisho	2
1. Utangulizi	3
2. Hali ya Utekelezaji wa Mpango wa Pili	3
3. Baadhi ya Sera, Programu za Kitaifa, Mikataba na Itifaki za Kimataifa	6
4. Muktaba wa Mpango wa Tatu	12
5. Mchanganuo wa Wadau	14
6. Uchambuzi wa NUFTI	18
7. Malengo ya Mpango Mkakati wa Tatu 2014-2017	22
8. Dira, Dhamira, Msimamo na Malengo ya Mpango	26
9. Uchambuzi wa Mpango	30
10. Ugharimiaji wa Mpango	32
11. Ufuatiliaji na Tathmini	32
Nyongeza 1: Mpangokazi na Bajeti Tarajiwa	35
Nyongeza 2: Washirika na Wadau wa Utekelezaji wa Mpango	38

VIFUPISHO

WHVUM	-	Wizara ya Habari, Vijana, Utamaduni na Michezo
WIPO	-	World Intellectual Property Organization
PPP	-	Public-Private Partnership
TBL	-	Tanzania Breweries Limited
AZISE	-	Asasi Zisizo za Serikali
D by D	-	Decentralization by Devolution
EAC	-	East African Community
SADC	-	Southern African Development Community
IFACCA	-	International Federation of Arts Councils and Culture Agencies
TACAIDS	-	Tanzania Commission for AIDS
BASATA	-	Baraza la Sanaa la Taifa
MKUKUTA	-	Mpango wa Kukuza Uchumi na Kuondoa Umaskini Tanzania
ZIFF	-	Zanzibar International Film Festival
MKURABITA	-	Mpango wa Kurasimisha Rasilimali na Biashara (za Wanyonge) Tanzania
UNESCO	-	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
COSOTA	-	Copyright Society of Tanzania
BRN	-	Big Results Now
TCRA	-	Tanzania Communication Regulatory Authority
CSO	-	Civil Society Organizations
AIDS	-	Acquired Immune Deficiency Syndrome
NUFTI	-	Nguvu, Fursa, Tishio
OC	-	Other Charges
OKM	-	Ofisi ya Katibu Mtendaji
WVB	-	Wizara ya Viwanda na Biashara
TanTrade	-	Tanzania Trade Development Authority
Utashi	-	Values

BARAZA LA SANAA LA TAIFA

MPANGO MKAKATI WA TATU WA MAENDELEO YA SANAA, 2014 - 2017

1. Utangulizi

Baraza la Sanaa la Taifa, BASATA, lilianzishwa mwaka 1985 chini ya Sheria Na. 23 ya mwaka 1984. Kabla ya hapo – kati ya 1975 na 1984 - kulikuwa na mabaraza mawili tofauti, yaani Baraza la Muziki la Taifa na Baraza la Sanaa la Taifa. Mabaraza haya, kila moja kwa nafasi yake, yalishughulikia ukuzaji wa fani za muziki na fani za sanaa za ufundi. Fani za sanaa za maonyesho zilishughulikiwa moja kwa moja na serikali yenyewe kupitia wizara iliyohusika na usimamizi wa shughuli za sanaa. Kuanzishwa kwa Baraza moja 1985 siyo tu kuliweka mfumo wa kuwa na baraza moja badala ya mawili bali pia kuliwezesha shughuli za sanaa za maonyesho kuingizwa katika utaratibu wa kushughulikiwa na baraza hilo moja.

Majukumu

Majukumu ya msingi ya Baraza la Sanaa la Taifa ni kufufua, kuendeleza na kukuza shughuli za sanaa nchini. Baraza linatarajiwa kufanikisha hili kwa kufanya utafiti, kutoa ushauri na misaada ya kiufundi kwa washirika wa masuala ya sanaa, kuandaa na kuendesha maonyesho, mashindano, matamasha na biashara za sanaa. Aidha Baraza linao wajibu wa kutengeneza kanuni za kuelekeza na kudhibiti namna bora ya kuendesha shughuli za ubunifu, utengenezaji, mauzo na maonyesho ya kazi za sanaa

Dira na Dhamira

Dira ya BASATA ni kuwa msimamizi na mwezesaji mahiri wa ubora wa sanaa, mapato ya sanaa na wingi wa uzalishaji wa sanaa nchini. Dhamira yake ni kuwezesha uzalishaji, uuzaji, utumiaji na ushiriki wa wananchi katika shughuli za sanaa bora.

Msimamo

Mambo yanayolitambulisha na kulitofautisha Baraza na asasi nyingine unabainishwa katika vipengele sita, yaani:

- i. Kujikita katika kuendeleza sanaa za asili ili kuimarisha utaifa na uzalendo wa Watanzania
- ii. Kuendesha shughuli za sanaa kwa kuzingatia utunzaji endelevu wa mazingira
- iii. Kuheshimu, kuendeleza na kukuza haki za binadamu ikiwa pamoja na haki za watoto, wazee, watu wenye ulemavu na usawa wa jinsia
- iv. Kuthamini utaalumu na ubora wa kazi za sanaa
- v. Kukuza ubunifu katika kazi za sanaa
- vi. Kukuza shughuli za sanaa katika muktadha wa sheria za nchi, ikiwa pamoja na masuala ya usajili na vibali

2.0 Hali ya Utekelezaji wa Mpango Mkakati wa Pili 2011-2014

Baraza lilianza utekelezaji wa shughuli zake kwa utaratibu wa mipango mkakati mwaka 2007. Mpango wa Kwanza ulikuwa kati ya 2007 na 2011 na Mpango wa pili kati ya 2011 na 2014. Tulifanya tathmini ya ndani ya utekelezaji wa Mpango wa Pili ili kubaini mafanikio, mapungufu na changamoto mbalimbali. Kimsingi yalikuwepo mafanikio, mapungufu na changamoto kadhaa kama inavyofafanuliwa hapa chini.

2.1 Sheria Na 23 ya 1984, Kanuni za Sanaa za Jadi na Sera ya Maendeleo ya Sanaa

Baraza lilikwisha kuandaa rasimu ya mapendekezo ya mabadiliko ya sheria hiyo na kuiwasilisha WHVUM kwa ajili ya kujadiliwa na Baraza la Mawaziri, kuandaliwa muswada wa Bunge na hatimae kupelekwa Bungeni. Hata hivyo Wizara ilisimamisha zoezi la kurekekebisha sheria zote za masuala ya utamaduni hadi hapo sera ya utamaduni itakapopitishwa. Aidha suala la kuandaa sera mahsusi ya sanaa pia linasubiri kukamilika kwa sera mama ya utamaduni. Baraza halikuweza kukamilisha utaratibu na kanuni za kusimamia sanaa za jadi (folklore) kwa mujibu wa Sheria Namba 7 ya mwaka 1999 ya Hakimiliki na Hakishiriki, Sehemu ya Tatu. Baraza linaendelea kushauriana na WIPO juu ya jambo hili.

2.2 Miundo na Miongozo ya Uendeshaji

Muundo wa Ungozi na Utawala ulihuishwa na kufanya Sehemu ya Ugavi na Sehemu ya Habari na Mawasiliano kuwa vitengo kamili chini ya usimamizi wa Katibu Mtendaji moja kwa moja. Aidha Idara ya Utafiti na Mafunzo ilibadilishwa jina na kuitwa Idara ya Utafiti na Ukuzaji Stadi za Wasanii na kuondoa mgongano kati yake na Sehemu ya Mafunzo ya watumishi katika Idara ya Fedha na Utawala. Hata hivyo kasi ya ajira ya watumishi kukidhi mahitaji ya muundo huo bado ni ndogo kutokana na uchache wa nafasi mpya za kazi ambazo Baraza huidhinishiwa katika bajeti ya kila mwaka. Uhusiano wa kikazi na Mamlaka za Serikali za Mitaa bado haujarasimishwa ingawa mfumo uliopo sasa unaendelea kulisaidia Baraza kuwa na uhusiano mzuri na Mamlaka hizo. Miundo ya Utumishi ya Baraza iliboreshwa kwa kupungunza idadi ya vyeo katika baadhi ya miundo na kupandisha viwango vya mishahara ya kuanzia katika miundo yote ili kufanya ajira katika Baraza kuvutia na kuwa endelevu. Tatizo la ufinyu wa bajeti linaendelea kudhoofisha uwezo wa Baraza kugharimia mafunzo ya kuimarisha stadi mahsusi za watumishi wake. Serikali ilichelewesha sana uteuzi wa Bodi mpya ya Baraza, kwa zaidi ya mwaka mzima. Wakati Bodi iliyokuwepo ilimaliza muda wake Machi 2012, Bodi mpya iliteuliwa Agosti 2013.

2.3 Uwezo wa kifedha

Ili kufanikisha utekelezaji wa Mpango wa Pili, Baraza lilikadiria kutumia takriban Tsh. bilioni 8.1, sawa na bilioni 2.7 kila mwaka. Vyanzo vilivyoanishwa ni pamoja na mgao wa bajeti ya serikali, makusanyo ya maduhuli ya kisheria na utoaji huduma, ushirikiano na sekta binafsi (PPP), hususan katika kudhamini baadhi ya shughuli na misaada kutoka kwa washirika wa maendeleo. Hata hivyo lengo hilo lilifikwa kwa asilimia 42% tu, hali ambayo ilifanya Baraza lishindwe kutekeleza Mpango huo kwa kiasi kikubwa. Mgao wa bajeti ya serikali uliendelea kuwa mdogo huku ukusanyaji wa maduhuli ukiendelea kuwa mdogo kutokana na mwamko mdogo wa wanaopaswa kulipa. Shughuli mbili zilipata udhamini wa sekta binafsi. Tuzo za Muziki Tanzania, ziliendelea kutolewa kwa udhamini wa kampuni ya Bia Tanzania, TBL. Aidha kampuni ya Haak Neel Production ilidhamini Siku ya Msanii na Tuzo za BASATA. Baraza halikupata msaada wowote kutoka kwa washirika wa maendeleo, zikiwemo nchi moja moja na mashirika ya kimataifa. Mfuko wa kusaidia kazi za wasanii haukuweza kuanzishwa.

2.4 Kuimarisha uongozi na uendeshaji katika vikundi, vyama, mashirikisho na asasi zisizo za serikali

Katika kutekeleza wa lengo hili, Baraza lilitoa mafunzo kwa viongozi wa mashirikisho, vyama na AZISE katika kuimarisha stadi zao za uongozi. Hata hivyo uongozi katika mashirikisho bado unakabiliwa na migogoro mbalimbali. Kimsingi hizi ni ishara za uanzishaji wa asasi mpya za kujichekecha kiungozi na baada ya muda hali itakuwa shwari, hususani kwa ufuatiliaji na ushauri wa Baraza. Mchakato wa kuandaa na kuhamasisha miundo muafaka ya vyama na mashirikisho haujaanza. Kazi ya kuwaandaa

maofisa utamaduni katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kufanya baadhi ya kazi za Baraza haikufanyika kusubiri ridhaa ya serikali kuweka utaratibu rasmi kwa mujibu wa sera ya ukasimiaji (D by D).

2.5 Kuendesha shughuli za utafiti

Baraza lilipanga kufanya tafiti kumi (10) za masuala mbalimbali ya sanaa. Aidha Baraza lilipanga kuchapisha matokeo ya tafiti hizo katika kitabu. Kutokana na ukosefu wa fedha, Baraza halikufanya utafiti wowote.

2.5 Kuimarisha upatikanaji wa miundombinu ya sanaa

Katika lengo hili Baraza lilidhamiria kukamilisha ujenzi wa Ukumbi wake wa Maonyesho, kuandaa michoro ya awali ya Kituo cha Sanaa cha Taifa na michoro ya mfano ya kumbi za maonyesho za mikoa na wilaya. Ukumbi wa Baraza haujakamilika kutokana na Serikali kutolipatia Baraza fedha kwa ajili hiyo. Michoro ya awali ya Kituo cha Sanaa cha Taifa imekamilika na Baraza limeanza kutafuta wabia kwa ajili ya ujenzi. Baraza halikuweza kukamilisha kazi ya kuandaa michoro ya mfano kwa ajili ya kumbi za mikoa na wilaya.

2.6 Kuboresha ubunifu na uzalishaji wa sanaa

Utekelezaji wa lengo hili ulikuwa na shughuli kumi. Hata hivyo kutokana na ufinyu wa bajeti shughuli iliyofanyika ni ile ya kufunza wasanii. Mafunzo ya uchapishaji na utengenezaji wa nguo wa batik na mafundo yalitolewa kwa wasanii 54 mkoani Singida. Pia Baraza, kwa kushirikiana na Msama Promotions, lilitoa mafunzo ya utambaji hadithi, uigizaji na ngoma kwa watoto 200 mkoani Dar es Salaam. Maandalizi ya tamasha la Siku ya Msanii yalikamilika na lilifanyika Oktoba 2014 kwa udamini wa Kampuni ya Haak Neel Production.

2.7 Kuimarisha ushirikiano wa kikanda na kimataifa

Lengo hili lilikuwa na shughuli nne zilizopangwa kutekelezwa, yaani matamasha, mikutano ya kikanda, mikutano ya kimataifa na kubadilishana wataalamu na nchi za Jumuiya ya Afrika Mashariki (EAC) na zile za Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika (SADC). Tamasha la Utamaduni na Sanaa lilifanyika nchini Rwanda na kushirikisha wasanii kutoka nchi wanachama wa Jumuiya ya Afrika Mashariki. Baraza lilishiriki katika mikutano mbalimbali ya sekta ya utamaduni ya Jumuiya ya Afrika Mashariki. Aidha Baraza lilishiriki katika mkutano wa IFACCA uliofanyika nchini Australia. Ubadilishanaji wa wataalamu haikufanyika kutokana na matatizo ya fedha.

2.8 Kudhibiti maambukizi ya VVU/UKIMWI miongoni mwa watumishi wa BASATA na wasanii

Katika lengo hili Baraza lilipanga kuandaa sera ya ndani ya VVU/UKIMWI mahali pa kazi, kuraghibishwa watumishi na wasanii katika mapambano dhidi ya maambukizi na kuandaa mpango wa ushauri nasaha na msaada endelevu kwa walioathirika miongoni mwa watumishi wa Baraza na wasanii kwa jumla. Sera ilishaandaliwa na inatumika kama mwongozo mahsusi wa Baraza. Watumishi wanaendelea kuraghibishwa na kwa ushirikiano na Tume ya Kudhibiti Ukimwi, TACAIDS, Baraza lilitumia vikao viwili vya Jukwaa la Sanaa kuwahamasisha wasanii kujikinga na kupambana na maambukizi. Mpango wa ushauri nasaha na msaada endelevu kwa walioathirika haukuanza kwa kuwa hakuna mtumishi mwathirika aliyejitambulisha kwa Menejimenti.

2.9 Kuboresho uwezo wa BASATA wa mawasiliano na ushawishi

Kipengele hiki kilikuwa na shughuli kuu mbili, yaani kuandaa mkakati endelevu wa mawasiliano na ushawishi na kutekeleza shughuli mia kila mwaka za mawasiliano na ushawishi kwa wasanii, vyombo vya maamuzi na umma kwa jumla. Mikutano 200 ya ushawishi na uhamasishaji kwa wasanii na wananchi ilifanyika. Baraza lilichapisha vipeperushi 1000 kuhusu shughuli za Baraza na masuala ya sanaa kwa jumla na kuvisambaza nchi nzima. Mkakati endelevu wa mawasiliano na ushawishi mahsusi haukuandaliwa.

Changamoto za jumla zilizokabili utekelezaji wa Mpango Mkakati wa Pili

Kama inavyoonyesha, ufanisi wa utekelezaji wa Mpango huu haukuwa wa kuridhisha. Tatizo la msingi lilikuwa ni upungufu mkubwa wa nyenzo, hususan rasilimali fedha. Hata hivyo imedhihirika kuwa Mpango huu uliandaliwa kwa ari kubwa bila kuzingatia hali halisi ya upungufu wa fedha ambao ungeweza kujitokeza. Kama tulivyosema mwanzo, bajeti tarajiwa ya Mpango ilikuwa kubwa sana, ongezeko la asilimia 373% kwa mwaka ikilinganishwa na bajeti ya mwaka wa mwisho wa Mpango Mkakati wa Kwanza, 2007- 2010. Ilihitaaji kuwapa na ongezeko kubwa sana katika vyanzo vyote vya mapato kuweza kupatikana kiasi kilichokadiriwa. Mgao wa Baraza wa bajeti ya Serikali kwa muda wote uliendelea kuwa mdogo na mara nyingi fedha kutotolewa zote kama ilivyo dhinishwa na Bunge. Kuongeza ukusanyaji wa maduhuli kulihitaji kuwekeza fedha nyingi za kuzuru mikoa yote ya Tanzania Bara na kuhamasisha wadau, jambo ambalo lilishindikana kutokana na ufinyu wa bajeti. Kwa upande wa mchango wa sekta binafsi na washirika wa maendeleo kulihitaji Baraza kujitambulisha na kujitangaza ili kuelewesha nafasi na hadhi yake kuwapa imani sekta binafsi na washirika wa maendeleo kuungana nalo kwa hali na mali. Lilikuwepo pia tatizo la Baraza lenyewe kushindwa kuweka Mpango huu kama kipaumbele cha shughuli zake za mipango kazi ya kila mwaka. Kuna mambo mapya yaliyoibuka nje ya Mpango ambayo yalitumia rasilimali chache zilizoweza kupatikana badala ya rasilimali hizo kuelekezwa katika utekelezaji wa Mpango huo tu.

3.0 Baadhi ya Sera, Programu za Kitaifa, Sheria, Mikataba na Itifaki za Kikanda na Kimataifa

Katika uandaaji wa mipango na shughuli zake, Baraza linayo miongozo inalolipa mwelekeo. Miongozo hiyo ni pamoja na sera, mipango, programu mbalimbali za kitaifa, sheria za nchi, mikataba na itifaki za kikanda na kimataifa ambazo Tanzania imeridhia. Baraza lina wajibu wa kutekeleza maelekezo yaliyo katika miongozo hiyo. Aidha mipango ya Baraza hupata uhalali na nguvu ya kiutekelezaji inapounganishwa na ile ya kitaifa, kikanda na kimataifa.

3.1 Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025

Dira ya Taifa ya Maendeleo 2025 ina Malengo makuu matano:

- Hali bora ya maisha,
- Amani, utulivu na umoja,
- Utawala bora,
- Jamii iliyoelimika na yenye ari ya kujifunza na
- Uchumi unaoweza kuhimili ushindani

Malengo haya siyo tu ni muhimu kwa nchi, bali pia ni wajibu kwa Baraza kuelekeza nguvu zake kuyafanikisha. Washirika wa sanaa, wakiwemo wasanii, wanahitaji kuhamasishwa na kusaidiwa kutumia sanaa kuboresha maisha yao. Aidha suala la utawala bora ni muhimu kwa Baraza lenyewe na kwa washirika wake katika uendeshaji wa asasi na shughuli za sanaa. Elimu na ari ya kujifunza ni moja

ya matatizo waliyo nayo wasanii na wanahitaji kusaidiwa na kuhamasishwa ili kuboresha ubunifu na utengenezaji wa sanaa. Washirika wa sanaa, zaidi ya kuhitaji mazingira ya amani, utulivu na umoja kufanikisha shughuli zao, wana dhamana pia ya kuhamasisha kustawi kwa amani, utulivu na umoja katika jamii yetu.

3.2 *Mpango wa Kukuza Uchumi na Kupunguza Umaskini Tanzania, MKUKUTA*

Mpango huu unalenga kupunguza umasikini wa kipato na wa hali kwa wananchi waishio vijijini na mijini. Takwimu zinaonyesha kuwa mwaka 2007 asilimia 37.6% ya Watanzania waishio vijijini walikuwa katika kundi la masikini. Takwimu za umasikini mijini ilikuwa asilimia 24.1%. Lengo hadi kufikia 2010 lilikuwa asilimia 24% vijijini na 14% mijini. Tatizo la ajira za kuajiriwa na kujajiri ni kubwa hasa kwa vijana - wenye elimu na wasio na elimu. Pamoja na kukuza ajira, hususani ile ya kuajiriwa, juhudi zinahitajika kukuza ajira binafsi kwa :

- Kukuza ujasiriamali kwa wananchi wa vijijini ili waweze kutumia shughuli zao zisizohusika na kilimo kuwa vyanzo muhimu vya kuwaingizia kipato cha kuboresha maisha yao.
- Kukuza shughuli ndogondogo za kiuchumi, hususani zisizo rasmi, katika sekta za uzalishaji na huduma. Nyingi ya shughuli hizi zinaendeshwa na asasi za sekta binafsi au watu binafsi. Shughuli hizi hazienteshwi vyema kutokana na ukosefu wa mitaji, uendeshaji bora na mazingira rafiki kutoka serikalini.

Matatizo ya uendeshaji ni pamoja na kukosekana kwa utawala bora, hususan;

- Ukosefu wa utawala bora na utawala wa sheria
- Kutokuwajibika kwa viongozi na watumishi wa umma
- Kukosekana kwa demokrasia na uvumilivu wa kisiasa
- Upungufu wa amani, utulivu wa kisiasa, umoja wa kitaifa na mshikamano katika jamii

Shughuli za sanaa sasa hivi zinaonekana kuwa moja ya maeneo ambayo yanaweza kusaidia sana kupunguza tatizo la umaskini mijini na vijijini. Baada ya msimu wa kilimo, kuna idadi kubwa ya watu waishio vijijini, wake kwa waume, wanaojishughulisha na sanaa za ufundi za aina mbalimbali, hususan utengenezaji wa zana zinazotumiwa na jamii katika shughuli za uzalishaji na majumbani. Mijini pia kuna watu wengi, hasa wanawake na vijana, wanaojishughulisha na ubunifu na utengenezaji wa mavazi na mapambo aina mbalimbali. Sanaa za uchongaji zinatengenezwa mijini na vijijini, huku sanaa za uchoraji zinawahusisha wakazi wa mijini zaidi. Sanaa za jukwaani, hususani ngoma, muziki, sarakasi na tamthilia zina shirikisha vijana wengi mijini na baadhi yake, kama vile ngoma na muziki asilia, ziko pia vijijini. Iwapo shughuli hizi zitaendeshwa kiuchumi, zinaweza kuwasaidia washiriki wengi kujikwamua na umaskini.

3.3 *Sera ya Utamaduni 1997*

Mtazamo wa Sera ya Utamaduni ni kujenga Tanzania inayothamini na kutumia utamaduni wake kuwa chombo cha maendeleo ya kijamii na kiuchumi. Lengo la sera hiyo ni kufufua, kukuza na kurithisha utamaduni huo kwa vizazi vipya kwa ajili ya maendeleo yao ya kijamii na kiuchumi. Sera inataka:

- Kutambuliwa kwa hadhi ya wasanii wa fani za sanaa za maonyesho, sanaa za ufundi na mafundi wa jadi, ikiwa pamoja na kutambua mchango wao katika uchumi na ustawi wa taifa.
- Msisitizo katika ukuzaji wa biashara ya kazi za sanaa
- Kukua kwa uwezo wa kuzalisha ajira na kipato ili kuchangia kupunguza umaskini

- Usimamizi, uendeshaji na upimaji bora wa shughuli za utamaduni
- Kuboreka kwa miundombinu, zana na mafunzo
- Mfumo mzuri wa kuiwezesha jamii kushiriki katika shughuli za utamaduni
- Uelewa mzuri wa viongozi na jamii kwa jumla kuhusu dhana na dhima ya utamaduni
- Kuimarisha anuai za utamaduni
- Kukuza ujasiriamali katika shughuli za tasnia za utamaduni

3.4 Sera ya Elimu na Mafunzo 1995

Sera ya Elimu na Mafunzo inaweka utamaduni miongoni mwa malengo yake kwa kuhimiza:

- Kumjenga na kumuimarisha mwanafunzi kuwa binadamu aliyekamilika
- Kukuza uelewa wa mwanafunzi na kumjenga katika utamaduni wa taifa
- Kuwawezesha wanafunzi kuwa na maadili mema, tabia ya kuthamini umoja wa kitaifa, ushirikiano wa kimataifa, amani na haki.

Kwa hiyo sanaa zina nafasi muhimu katika shule na vyo ikiwa njia muafaka ya kumjenga mwanafunzi kuwa binadamu mkamilifu, Mtanzania mwadilifu, mwenye tabia njema na anayethamini na kuheshimu umoja, ushirikiano, *amani na haki* za binadamu katika jamii.

3.5 Sera ya Maendeleo ya Mtoto 1996

Sera hii inaelekeza kuwa maendeleo ya mtoto yanahusiana na maendeleo ya kimwili, kiakili, kisaikolojia na kiroho. Sanaa na utamaduni kwa jumla vina nafasi kubwa katika kufanikisha maendeleo bora ya mtoto katika maeneo yote haya.

3.6 Sera ya Jinsia na Maendeleo ya Jamii 1996

Sera hii ina madhumuni ya kuimarisha usawa wa kijinsia na kukuza usawa katika ushiriki wa wanaume na wanawake katika masuala ya uchumi, utamaduni na siasa. Kwa hiyo Baraza linao wajibu kuhakikisha kuwa shughuli za sanaa zinatoa fursa sawa na haki kwa jinsi zote. Aidha Baraza linao wajibu wa kudhibiti ubunifu, utengenezaji na uonyeshaji wa sanaa amabazo zinadhaliisha wanawake.

3.7 Sera ya Uzee 2003

Utandawazi, miongoni mwa mambo mengine, umesababisha watu wengi kuhamia mijini kutafuta ajira na maendeleo. Hali hii imeathiri mahusiano katika familia na jamii kwa jumla. Watu wengi mijini hawana uhusiano endelevu na wazee wao waliowaacha vijijini. Aidha nafasi ya wazee kama hazina ya urithi wa utamaduni na sanaa imefifia. Sera inahimiza ushiriki wa wazee katika masuala mbalimbali ya jamii zao. Baraza linao wajibu wa kurejesha hadhi na dhima ya wazee, hususan katika nyanja za sanaa. Pamoja na mambo mengine Baraza linao nafasi ya kuhimiza vijana kutafuta ujuzi wa asili wa fani za sanaa kutoka kwa wazee.

3.8 Sera ya Habari na Utangazaji 2003

Vyombo vya habari ni nyenzo muhimu ya kusambaza kazi za sanaa kwa jamii. Hili linatokana na jitihada za vyombo hivyo kufanikisha dhima yao ya kuburudisha na kuelimisha jamii, hususan kupitia radio, runinga na mitandao. Sera ya Habari na Utangazaji ni eneo la Baraza kufanyia kazi kwa kushauri vyombo hivyo kulinda maadili na tabia njema katika jamii na kutotangaza vipindi vya Sanaa vyenhe athari mbaya. Baadhi ya vipengele vya Sera hii vinaelekeza kuwa:

- Vyombo vya habari vitumike kwa maslahi ya umma
- Vyombo vya habari visijihusishe na ukuzaji wa tabia za ubaguzi wa rangi, kabila, dini, udhalilishaji wa kijinsia au maumbile ya binadamu.
- Vyombo vya habari vizingatie maadili yetu ya kitaifa.

3.9 Sera ya Utalii 1999

Maendeleo ya sekta ya utalii hutegemea pia shughuli za sanaa ili kupata msukumo wa kibiashara. Shughuli za utamaduni na sanaa katika nchi huvutia watalii. Kwa mfano Zanzibar inayotegemea kwa kiasi kikubwa mapato yatokanayo na utalii, huandaa, matamasha mbalimbali kama vile ZIFF, Tamasha la Majahazi na Tamasha la Utamaduni wa Mzanzibari. Aidha mapato ya moja kwa moja ya biashara ya kazi za sanaa kutoka kwa watalii ni makubwa. Kwa ajili hiyo, Sera ya Utalii imeweka mkazo maalumu katika suala zima la utalii wa kitamaduni. Kwa kuandaa programu maalumu kama zile za Zanzibar, watalii watatembelea nchi siyo tu kwa nia ya kutembelea mbuga na fukwe zetu, bali pia kuona na kulipia shughuli za sanaa na utamaduni kwa jumla.

3.10 Sera ya Maendeleo ya Makazi ya Watu 2000

Sera hii inatambulisha mahitaji muhimu ya huduma na miundombinu katika upangaji wa matumizi ya ardhi na makazi ya watu. Mwongozo uliowekwa unabainisha kuwekwa kwa maeneo ya huduma za jamii kama vile zahanati, shule, soko na maeneo ya burudani hususan michezo. Majumba na maeneo ya kuendeshea shughuli za sanaa hayakuainishwa moja kwa moja. Baraza lina wajibu wa kuhamasisha matumizi haya kutambuliwa katika sera ya mipango ya matumizi ya ardhi na makazi ya watu. Majumba ya sanaa na utamaduni ni eneo lenye mvuto mkubwa kwa sekta binafsi hasa katika miji mikubwa na ya kati.

3.11 Sera ya Biashara Ndogo na za Kati 2002

Sera hii inahusika na biashara au shughuli za uchumi ndogo na za kati, ikiwa pamoja na shughuli za sanaa. Nyingi ya biashara na shughuli hizi ziko katika sekta isiyo rasmi. Matatizo yanayowakabili wahusika katika sekta hii ni pamoja na ukosefu wa utaalamu wa kuendeshea shughuli zao, mitaji midogo na kutotambuliwa au kuaminiwa na asasi za fedha kwa ajili ya kupewa mikopo. Mpango uliopo sasa kwa mujibu wa sera hii ni kuziwezesha shughuli hizi kukua, kurasimishwa na kuwa na faida zaidi kwa washiriki katika kupambana na umasikini. Baraza linatakiwa kutumia fursa za sera hii, pamoja na MKURABITA, katika jitihada zake za sasa za akurasimisha shughuli za sanaa nchini.

3.12 Sera ya Mabadiliko ya Sekta Binafsi 2009

Tangu kuanza kwa mfumo wa uchumi huria nchini, sekta binafsi imeendelea kukua na kupanuka. Sekta ya sanaa sasa inao wawekezaji katika shughuli za maandalizi ya sanaa, maandalizi na uendeshaji wa matamasha na mashindano pamoja na wasimamizi na mapromota wa kazi na shughuli za wasanii wakubwa na wadogo. Katika baadhi ya miji mikubwa wapo wafanya biashara wa kukodisha kumbi na vifaa vya maonyesho ya sanaa. Mapromota wa tukio mojammoja wameanza kuwa wengi. Kwa hiyo Baraza linazo fursa nyingi za kushirikiana na sekta binafsi hususan katika maandalizi ya matukio na kuboresha uendeshaji na uzalishaji wa sanaa.

3.13 Programu ya Maboresho ya Utumishi wa Umma 2008

Sera hii inalenga kuweka mifumo, miundo na michakato ya utendaji itakayoweza kuboresha usimamizi na utoaji huduma kwa mujibu wa taratibu zilizowekwa.

3.14 Programu ya Maboresho Serikali za Mitaa 2011

Maboresho ya Serikali za Mitaa yanazingatia pia utaratibu wa asasi za kitaifa kukasimu baadhi ya majukumu yake kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa. Katika utekelezaji wake, Serikali inabainisha changamoto zinazotokeza ikiwa pamoja na uwezo wa halmashauri wa kutekeleza majukumu yaliyokasimiwa kwao kikamilifu. Halmashauri zinahitaji kuwezesha kwa rasilimali kwa ajili ya majukumu yaliyokasimiwa na kuweka utaratibu mzuri wa kupeleka fedha kwenye halmashauri. Asilimia zaidi ya 90% ya shughuli na majukumu ya Baraza yanatekelezwa ndani ya maeneo ya Mamlaka za Serikali za Mitaa. Ili kazi hizo zifanyike vyema, ni muhimu kwa Baraza kuwajengea uwezo wa ujuzi na nyenzo maofisa utamaduni katika Mamlaka za Serikali za Mitaa ili waweze kuwa na tija stahiki katika utendaji wao. Aidha Baraza linatakiwa kuwa na uhusiano rasmi, unaoeleweka na kukubalika wa kiutendaji na Mamlaka hizo.

3.15 Ilani ya CCM, 2010 - 2015

Ilani ya Uchaguzi ya chama tawala ndiyo mwongozo mkuu wa kisiasa wa mambo ambayo chama hicho kinapanga kuyafanya kwa miaka mitano inayofuata. Ilani ya CCM ya mwaka 2010 – 2015 inayo malengo katika sekta mbalimbali. Kwa upande wa utamaduni, Ilani inalenga:

- Kupanua utalii na kuhusisha utalii wa kitamaduni
- Kuhifadhi na kulinda kumbukumbu za utamaduni na historia
- Kujenga Jumba la Taifa la Utamaduni
- Kubaini wasanii wenye vipaji na kuwaendeleza

3.16 Itifaki ya Jumuiya ya Maendeleo ya Nchi za Kusini mwa Afrika, SADC, kuhusu Utamaduni, Habari na Michezo 2000 (*The SADC Protocol on Culture, Information and Sport*)

Itifaki hii iliridhiwa na Tanzania Mwaka 2004. Itifaki hii ndiyo msingi wa ushirikiano wa utamaduni kwa nchi wanachama wa Jumuiya hiyo. Itifaki hiyo, pamoja na mambo mengine inasisitiza ushirikiano katika masuala ya sera za utamaduni, mafunzo, utafiti matumizi ya nyenzo za utamaduni zilizopo katika nchi wanachama, kupeana na kubadilishana habari muhimu na kutembeleana kwa wadau wa utamaduni ndani ya Jumuiya. Itifaki inahimiza mambo saba:

- Kuhakikisha kuwa utamaduni, ikiwemo sanaa, unasaidia kuleta maendeleo na kuhakikisha kuwa tathmini ya miradi ya maendeleo inazingatia taathira yake kwa utamaduni.
- Nchi wanachama zinahakikisha kuwa tasnia za ubunifu zinatoa mchango mkubwa katika maendeleo ya uchumi
- Nchi wanachama kuchukua hatua za kulinda na kukuza tasnia za ubunifu
- Nchi wanachama zinakuza utalii wa utamaduni kuwa njia muhimu ya kukuza tasnia za ubunifu
- Nchi wanachama zinaandaa matamasha ya utamaduni na sanaa
- Kuhamasisha sekta binafsi kuwekeza katika uendeshaji wa matamasha.

- Nchi wanachama zinashirikiana katika kuandaa matamasha ya kanda na kushiriki katika jukwaa moja kwenye matamasha ya kimataifa.

3.17 *Mkataba wa Mwamko wa Utamaduni Barani Afrika 2006 (Charter for African Cultural Renaissance)*

Mchakato wa Tanzania kuridhia Mkataba huo unaendelea hivi sasa. Madhumuni ya Mkataba huo ni:

- Kurejesha heshima ya Waafrika na misingi muhimu ya utamaduni wao
- Kuhimiza uhuru wa maoni na demokrasia katika utamaduni
- Kuhifadhi na kukuza urithi wa utamaduni wa Kiafrika kwa kuufufua na kuuhifadhi
- Kupambana na kukomesha aina zote za ubaguzi na ukandamizaji wa kitamaduni katika Afrika
- Kuhimiza ushirikiano wa kiutamaduni miongoni mwa nchi za Kiafrika

Aidha hatua zifuatazo zimesisitizwa katika Mkataba:

- Kulinda na kukuza uhuru wa wasanii na wanautamaduni wengine
- Kulinda na kukuza urithi wa utamaduni unaoshikika na usioshikika
- Kutoa misaada ya fedha kwa wadau wanaojishughulisha na ukuzaji wa utamaduni
- Kuandaa na kuendesha matamasha, semina, mikutano na mafunzo katika ngazi za taifa, kanda na bara zima la Afrika
- Kutambua nafasi ya wadau mbalimbali kama vile sekta binafsi, vyama na serikali za mitaa
- Kuhakikisha fursa sawa kati ya wanaume na wanawake
- Kutambua kuwa sehemu kubwa ya jamii za Afrika ni vijana ambao ndiyo nguvu ya ubunifu mpya wa utamaduni na sanaa. Kwa hali hiyo ni muhimu kutambua ubunifu wa vijana na kuupa fursa kulingana na misingi ya kiafrika
- Wazee na viongozi wa jadi ni wadau muhimu wa utamaduni. Dhima na umuhimu wao lazima vitambuliwe rasmi ili waweze kushiriki ipasavyo katika maendeleo na mustakabali wa jamii zao.

3.18 *Mkataba wa UNESCO wa Ulinzi wa Urithi wa Utamaduni Usioshikika 2003 (The Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage)*

Tanzania iliridhia mkataba huu mwaka 2011. Mkataba unahusu ulinzi wa urithi wa utamaduni usioshikika, ikiwa pamoja na simulizi, sanaa za maonyesho, sherehe na matambiko ya jadi na ufundi wa jadi. Madhumuni ya Mkataba huu ni pamoja na:

- Kulinda, kuhifadhi kueneza na kutoa elimu kwa jamii kuhusu fani za utamaduni usioshikika
- Kusimamia hadhi ya utamaduni usioshikika wa jamii, makundi na watu binafsi husika
- Kukuza uelewa kwa jamii wa umuhimu wa urithi wa utamaduni usioshikika
- Kuimarisha ushirikiano na utaratibu wa misaada ya kimataifa

Nchi wanachama zinatarajiwa kushughulikia urithi huu kikamilifu ikiwa pamoja na kuainisha fani za utamaduni usioshikika kwa kushirikiana na jamii, vikundi mbalimbali na asasi zisizo za serikali. Suala la elimu na uraghibishi kwa jamii juu ya urithi huu ni la msingi na linahusu:

- Kutambulisha, kujenga hadhi na kuimarisha urithi wenyewe kupitia elimu na uhamasishaji wa jamii, elimu mahsusi na mafunzo katika jamii na vikundi vinavyohusika na kuweka utaratibu mzuri wa kusambaza ujuzi
- Kutoa taarifa kwa jamii juu ya hatari zinazotishia kuwepo kwa urithi
- Kukuza elimu na stadi za uhifadhi wa urithi wa utamaduni

Mkataba huu ni muhimu sana kwa Baraza hasa katika jitihada zake za kufufua, kuhifadhi na kuendeleza sanaa za asili. Aidha, kwa mujibu wa Sheria Namba 7 ya Hakimiliki, Baraza linatakiwa kusimamia uhifadhi na matumizi ya sanaa za jadi.

3.19 *Mkataba wa UNESCO wa Ulinzi na Ukuzaji wa Anuai za Utamaduni 2005 (The Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions)*

Mkataba huu pia uliridhiwa na Tanzania mwaka 2011. Mkataba unazingatia mambo yafuatayo:

- Haki za binadamu na uhuru wa mtu kutenda atakayo
- Utambuzi na heshima juu ya anuai za utamaduni na kuvumiliana katika jamii hususan kwa makundi madogo yenye tamaduni zilizo tofauti na jamii iliyo kubwa
- Utambuzi kuwa suluhu ya changamoto za utandawazi si kusalimu amri bali ni kuongeza juhudi katika kulinda, kukuza na kuheshimu anuai za utamaduni wetu

Mazingatio muhimu ya Mkataba huo ni pamoja na:

- Anuai za utamaduni zinaongeza fursa kwa kila mtu kushiriki katika aina ya utamaduni autakao
- Anuai za utamaduni ni ishara kuwa tunaheshimu haki za binadamu
- Pamoja na kuwepo uhuru wa kusambaza mawazo kwa njia mbalimbali, ni muhimu kuhakikisha kwamba tamaduni zote zinapata fursa ya kujulikana na kuenziwa
- Ni muhimu kujenga mazingira yatakayowezesha kubuniwa na kutengeneza kwa kazi za sanaa anuai
- Ni muhimu kuwezesha ushiriki wa makundi mbalimbali katika jamii zenye mchanganyiko wa watu na tamaduni

Mkataba huu hili ni muhimu sana katika mazingira ya Tanzania yenye makabila zaidi ya 120, kila moja likiwa na utamaduni na sanaa zake za asili. Kwa dhamira ya nchi yetu ya kuheshimu uhuru, haki za binadamu na demokrasia, ni dhahiri kwamba Baraza linatarajiwa kutoa huduma na kuwezesha jamii zetu zote kukuza na kufaidi aina ya sanaa walizonazo. Ni dhahiri pia kutambua kuwa kama taifa, tunayo dhima ya kutukuza na kutoa kipambele cha juu kwa sanaa za kitanzania zinazotutambulisha badala ya kubweteka na sanaa zenye vionjo na miundo ya kigeni. Ipo pia haja ya kutafakari upya utaratibu wa kushindanisha sanaa za asili, hususan ngoma na muziki wa asili, kutoka jamii tofauti. Utaratibu huu unaweza kuwa chanzo cha kudharaulisha baadhi ya sanaa na jamii zenye asili ya sanaa hizo.

4.0 Muktaba wa Mpango

Mazingira ya sasa ndani na nje ya Baraza ni tofauti na yale yaliyokuwepo mwaka 2011 wakati wa kuandaa Mpango Mkakati wa Pili. Wakati ule Bodi ya Baraza iliyokuwepo ilikuwa na uzoefu na shughuli za Baraza. Tayari ilikuwa imetimiza miaka miwili. Bodi iliyopo sasa imeteuliwa juzijuzi tu na bado inajioeleza hali ya shughuli za Baraza. Inawezekana kabisa hali hii ikapunguza kasi ya hatua za mwanzo za utekezaji wa Mpango huu. Hata hivyo dalili zinaonyesha kuwa Bodi hii haitachukua muda

mrefu kulifahamu Baraza, kuzoea kazi zao na kuongeza kasi ya kuisaidia Menejimenti kufanikisha majukumu yake, hususan utekelezaji wa Mpango huu.

Viongozi wandamizi na wafanyakazi wazoefu kadhaa wamestaafu kazi kwa mujibu wa sheria. Wengi wa maofisa waandamizi waliopo sasa hawana muda mrefu katika Baraza kama ilivyokuwa kwa wale waliostaafu. Idadi kubwa ya maofisa wa ngazi za kati ni wapya. Kwa upande mmoja hali hii itaweza kusaidia kuinua utendaji kutokana na kuwa na watumishi wengi vijana. Hata hivyo kwa muktadha wa sasa wa shughuli za umma, ikiwa pamoja na mpango wa sasa Serikali wa Matokeo Makubwa Sasa, BRN, Baraza linategemea kuwapatia mafunzo ya stadi mahsusi za kazi zao ili waweze kuwa na tija katika muda mfupi iwezekanavyo.

Katika siku za hivi karibuni viongozi wa nchi na jamii ya Watanzania kwa jumla wameanza kuelewa umuhimu wa fani za sanaa, hususan katika kuchangia pato la taifa, kuwaingizia kipato washiriki wake na kusaidia kupunguza umaskini kwa wasanii. Kuna sauti kubwa sana katika nchi yetu inayosema kuwa sanaa ni kazi na sanaa ni uchumi. Hata hivyo wasanii wengi nchini ni maskini na wanashindwa kuishi kwa kutegemea shughuli zao hizo za sanaa. Kwa muktadha huu, Baraza litawajibika kujikita katika kuwezesha washiriki, mifumo na taratibu ili kufanikisha ndoto hiyo muhimu ya wasanii na jamii yetu. Sambamba na hilo, shughuli za sanaa bado ziko katika kundi la sekta isiyo rasmi. Mitaji yao ni midogo. Mfuko wa Utamaduni uliokuwa unatoa ruzuku kwa wasanii ili kufanikisha kazi zao sasa haupo tena. Shughuli za sanaa bado hazijaweza kuvutia taasisi za fedha kuzipatia mikopo.

Zoezi linaloendelea sasa la kurasimisha shughuli za sanaa linahusu fani za muziki na filamu. Mazingira na sera za Serikali kwa sasa yanalenga kurasimisha shughuli za biashara ndogo na za kati. Sekta ya sanaa inahitaji kushughulikiwa yote katika ujumla wake kwani sehemu kubwa ya sekta hiyo inafanya kazi kwa utaratibu usio rasmi.

Mpango Mkakati huu unaandaliwa huku Mashirikisho ya Sanaa yakiwa yanakaribia kutimiza miaka mitatu tangu kuundwa. Mashirikisho haya yameonyesha dalili nzuri ya kuwa wasemaji, watetezi na kiungo cha wasanii nchini. Hata hivyo mashirikisho haya bado ni dhaifu, hayaendeshwi vizuri na migogoro ya uongozi imeanza kujitokeza katika baadhi yake.

Ukiukaji wa maadili ya taifa umeanza kuota mizizi miongoni mwa wasanii wa Tanzania. Sauti ya kulalamikia hali hii sasa ni kubwa, kuanzia wananchi wa kawaida hadi viongozi hususan Wabunge wetu wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Kama kwamba hilo halitoshi, sasa kumeanza kuibuka shutuma katika jamii kuwa wasanii wanajihusisha sana na biashara na utumiaji wa dawa za kulevya.

Uchumi wa Tanzania unaendelea kukua na hali ya wananchi kuendelea kuwa bora. Ingawa kasi ni ndogo hasa kwa uchumi wa mtu mmojammoja, imani yetu ni kwamba kadri hali ya kiuchumi na kipato cha wananchi inavyozidi kukua, ndivyo soko la sanaa litakavyopanuka. Lipo pia suala la Soko la Pamoja la Jumuiya ya Afrika Mashariki. Hili ni jambo jema kwa wasanii wa Tanzania. Wakati utakapofika wasanii wataweza kuuza kazi zao katika nchi wanachama wa Jumuiya kwa wingi zaidi na kwa masharti mepesi. Hata hivyo maandalizi makini ni lazima yafanywe ili wakati ukifika wasanii wa Tanzania wasiwe watazamaji tu au kudhulumiwa haki zao.

Mazingira ya kisiasa nchini ni chanya kwa sekta ya sanaa. Wanasiasa sasa wanaona fahari kukutana na kuzungumza na wasanii. Mfano wa dhahiri ni wa Rais wetu ambaye amekutana na kusaidia wasanii kwa namna mbalimbali. Ni faraja kubwa kwamba Katiba Inayopendekezwa imejumuisha vipengele muhimu vinavyohusu wasanii na sanaa hasa kuhusu haki za kiuchumi na uhuru wa ubunifu na utengenezaji wa kazi za sanaa. Tunaamini kuwa hata kama Katiba inayopendekezwa haitakubaliwa katika kura ya maoni, masuala yaliyomo katika Katiba Inayopendekezwa yataendelea kuwemo katika fikra za Watanzania yataibuliwa katika katiba yoyote itakayotungwa baadae.

Yapo mazingira mazuri ya kuweza kukuza ushirikiano na sekta binafsi. Ingawa mvuto mkubwa kwa sekta hiyo uko katika kuandaa matukio ya sanaa, hususan maonyesho na matamasha ya muziki, ujenzi wa kumbi zinazofaa kwa maonyesho ya sanaa za jukwaani na ufundi, watengenezaji wa picha jongefu katika mfumo wa video na DVD wameonyesha nia ya kurekodi, kuhifadhi na kusambaza sanaa za asili na za jadi. Aidha zipo kampuni za uzalishaji wa sanaa ambazo sasa zinaanza utaratibu wa kusimamia shughuli zote za wasanii kuanzia kuandaa, kurekodi, maonyesho, uendeshaji na kutunza hesabu za mapato yao ya fedha. Pamoja na kuendelea kuimarisha na kuwezesha sekta binafsi katika mambo ambayo tayari wanajishughulisha nayo, Baraza lina wajibu wa kuchunguza maeneo mengine na kuhamasisha sekta hiyo kushiriki.

Suala la hakimiliki na hakishiriki linaendelea kulalamikiwa na wasanii. Mambo ya hakimiliki na hakishiriki si miongoni mwa mambo yaliyo chini ya usimamizi wa moja kwa moja wa Baraza. Wanaohusika ni Chama cha Hakimiliki Tanzania, COSOTA. Kwa kuwa Baraza ni msimamizi wa shughuli za Sanaa nchini, ni vigumu kwake kujiweka kando kabisa. Litashirikiana na COSOTA na kutumia nafasi yake kuwezesha taratibu mbalimbali kutimizwa na wasanii ili kufanikisha suala la ulinzi wa haki zao na kupambana na dhulma zinazowakabili kutokana na mikataba mibovu.

5.0Mchanganuo wa Wadau:

Jedwali 1

Mdau	Dhima ya Mdau	Mrejesho wa BASATA
1. Wizara ya Habari, Vijana, Utamaduni na Michezo	a. Kutunga sera za sekta ya Utamaduni b. Kutunga sheria na kanuni kuhusu masuala ya sanaa c. Kutetea bajeti za mashirika yaliyo chini yake katika vikao vya Serikali	i. Kuandaa mapendekezo ya sera ambazo Baraza lingependa Serikali itunge au irekebishe ii. Kutoa mapendekezo ya marekebisho ya sheria na kanuni kuhusu masuala ya sanaa iii. Kutekeleza sera za serikali zinazohusu sanaa iv. Kuandaa rasimu ya bajeti na kujenga hoja ili Wizara iwe na urahisi wa kuitetea Serikalini v. Kuwa na mkakati wa kupambana na rushwa mahali pa kazi
2. Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Ufundi	a. Kusimamia utoaji wa elimu b. Kuunda sera ya elimu na mafunzo	i. Kuishauri Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Ufundi kuzingatia masuala ya sanaa katika sera, mitaala na mihtasari

	c. Kuagiza utengenezaji na utumiaji wa mitaala ikiwemo ya sanaa d. Kuhakikisha kuwa mchakato wa elimu unawajenga wanafunzi katika utamaduni wa taifa lao.	ii. Kufuatilia utoaji wa elimu ya sanaa katika shule na vyojo na kuishauri Wizara namna bora ya kushughulikia mapungufu na changamoto
3. Wizara ya Viwanda na Biashara	a. Kuunda na kusimamia utekelezaji wa sera za viwanda, biashara na masoko b. Kusimamia taratibu na mwenendo wa soko huria la Jumuiya ya Afrika Mashariki c. Kusimamia utendaji wa Mamlaka ya Biashara Tanzania –TanTrade d. Kusimamia utendaji wa Chama cha Hakimiliki Tanzania - COSOTA	i. Kufikisha Sera za biashara kwa wadau wa sanaa ii. Kushauri uboreshaji wa sera za biashara ili kutatua changamoto za wadau wa sanaa iii. Kufuatilia ukamilishaji wa taratibu za Soko la Pamoja la Jumuiya ya Afrika Mashariki na kutoa taarifa kwa wadau wa Sanaa iv. Kuishauri Wizara kuhusu usimamizi wa hakimiliki na hakishiriki za sanaa
4. Wizara ya Maliasili na Utalii	a. Kusimamia uhifadhi wa urithi wa utamaduni unaoshikika na usioshikika b. Kutunga sera na kusimamia utekelezaji wake c. Kusimamia matumizi ya maliasili d. Kusimamia utendaji wa Shirika la Makumbusho ya Taifa	i. Kushauri Wizara kuhusu utunzi na uboreshaji wa Sera kuhusu uhifadhi wa utamaduni na utalii wa kitamaduni ii. Kushauri na kuhamasisha uhifadhi wa utamaduni usioshikika, hususan kwa mambo ambayo yanahusu sanaa za jadi iii. Kuishauri Wizara kuhusu matumizi ya mazao ya maliasili katika utengenezaji na uwasilishaji wa sanaa
5. Wizara ya Kazi na Ajira	a. Kuunda sera za ajira na kazi b. Kutunga sheria za kazi na ajira na kusimamia masuala ya ajira c. Kuweka kima cha chini cha mishahara	i. Kueneza sera na sheria za ajira kwenye asasi za Sanaa ii. Kushauriana na Taasisi ya ajira kuhusu mikataba ya ajira za wasanii za muda maalumu
6. TAMISEMI	a. Kuratibu, kufuatilia na kusimamia utendaji wa Tawala za Mikoa na Mamlaka za Serikali za Mitaa b. Kuidhinisha miundo (Structures) za Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa	i. Kushauri Wizara juu ya shughuli za Sanaa katika ngazi za Mikoa na Serikali za Mitaa ii. Kushauriana na Wizara kuhusu jinsi ya kukasimu kazi za Baraza kwa Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa
7. Mamlaka za Serikali za Mitaa	a. Kutekeleza majukumu yake kwa mujibu wa sheria iliyozianzisha b. Kufanya kazi zilizokasimiwa kwake na asasi za kitaifa	i. Kukasimu baadhi ya kazi zake kwa Serikali za Mitaa ii. Kusaidia Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa njia mbalimbali kuziwezesha kutekeleza vyema

		majukumu iliyokasimu kwa Mamlaka hizo
8. Chama cha Hakimiliki na Hakishiriki, COSOTA	a. Kusimamia Sheria ya Hakimiliki b. Kusimamia haki za wasanii c. Kukusanya na kugawa mirabaha ya matumizi ya kazi za sanaa	i. Kushauriana na kusaidiana na COSOTA kuhusu uangalizi wa haki miliki na hakishiriki za wasanii ii. Kuwaelimisha na kuwahamasisha wasanii kulinda haki zao iii. Kuwahimiza wasanii kuepukana na mikataba isiyo na maslahi kwao iv. Kulinda, kutunza na kusimamia matumizi sahihi ya sanaa za jadi
9. Bodi ya Ukaguzi wa Filamu	a. Kutoa vibali vya kutengeneza filamu b. Kutoa vibali vya kuonyesha filamu c. Kutoa vibali vya majumba na maeneo ya kuonyesha filamu	i. Kushauriana na kushirikiana na Bodi juu ya ukaguzi wa michezo ya kuigiza na usajili na ukaguzi wa majumba ya michezo ya kuigiza ii. Kushauriana na Bodi kuhusu ukuzaji wa tasnia ya filamu na picha jongefu kwa jumla
10. Shirika la Makumbusho ya Taifa	a. Kuhifadhi urithi wa utamaduni, ikiwa pamoja na sanaa, katika makumbusho zake mbalimbali b. Kutoa ushauri juu ya namna ya kuhifadhi na kufanya maonyesho ya sanaa	i. Kushauri Shirika kuhusu sanaa muhimu zinazostahili kuhifadhiwa katika makumbusho. ii. Kusaidiana na Shirika katika kubaini sanaa za kuhifadhiwa
11. Mamlaka ya Mawasiliano Tanzania (TCRA)	a. Kudhibiti njia mbalimbali za mawasiliano ya elektroniki b. Kudhibiti maadili katika vipindi na matangazo kupitia radio na runinga.	i. Kushauriana na TCRA kuhusu vipindi na matumizi ya sanaa katika radio na televisheni ii. Kudhibiti na kuhamasisha wasanii kubuni, kutengeneza na kuonyesha au kurekodi sanaa zinazozingatia maadili iii. Kushauriana na TCRA kuhusu matumizi ya sanaa katika mitandao.
12. Mamlaka ya Ukukuzaji Biashara Tanzania (TanTrade)	a. Kutafuta, kuimarisha na kukuza masoko ya bidhaa za Tanzania ndani na nje ya nchi b. Kuandaa na kushiriki katika maonyesho ya biashara ndani na nje ya nchi c. Kutoa ushauri wa masoko ya ndani na nje ya nchi d. Kushauri wazalishaji juu ya masoko ya bidhaa zao yaliyopo ndani na nje ya nchi	i. Kushauri wasanii kutumia fursa na taarifa zinazotolewa na TanTrade ii. Kutumia wataalamu wa TanTrade katika baadhi ya programu zake za mafunzo iii. Kuhimiza na kuwezesha wasanii kuzalisha sanaa bora kwa ajili ya soko la ndani na nje ya nchi iv. Kuhamasisha wasanii kushiriki katika maonyesho

		yanayoandaliwa na TanTrade v. Kushirikiana na TanTrade kuandaa baadhi ya maonyesho ya biashara ya sanaa
13.Asasi za Kiraia (CSO) za Sanaa	a. Kuhimiza na kutetea maendeleo ya sanaa b. Kutetea na kulinda haki za wasanii c. Kushirikiana katika kuendesha baadhi ya shughuli zao d. Kubadilishana mawazo, uzoefu na ujuzi kuhusu maeneo yao ya kazi	i. Kusajili na kutoa vibali kwa asasi zinazojishughulisha na sanaa ii. Kuzipa mafunzo mbalimbali ya uongozi na utawala bora iii. Kuzitetea na kuzidhamini kulingana na mahitaji na uwezo na kuwezekana
14.Sekta Binafsi	a. Kuwekeza katika sanaa, hususan uzalishaji, biashara na miundombinu b. Kutoa ajira kwa wasanii	i. Kuwashawishi kuwekeza katika sanaa ii. Kuwapatia mafunzo ya namna ya kushiriki katika shughuli za sanaa iii. Kuwa na utaratibu wa haki na rahisi wa kuwasajili na kuwapa vibali. iv. Kuwasaidia kupata leseni za shughuli zao, ardhi kwa ajili ya ujenzi, malighafi na nyenzo.
15.Taasisi za Mafunzo ya sanaa	a. Kutoa mafunzo ya muda mrefu na mfupi ya sanaa b. Kufanya utafiti wa masuala ya sanaa c. Kutoa ushauri wa kitaalamu kuhusu shughuli za sanaa	i. Kuwashauri kuhusu aina ya mitaala na mafunzo ii. Kuwahasisha kufanya utafiti wa maeneo ambayo Baraza linaona ni muhimu kwa wakati huo iii. Kubadilishana ripoti za tafiti zilizofanyika iv. Kuomba ushauri wa kitaalamu kutoka taasisi hizo kuhusu masuala maalumu kila inapohitajika
16.Watumishi wa Baraza	a. Kutekeleza kazi za Baraza b. Kutetea na kujenga jina na hadhi ya Baraza mbele ya jamii	i. Kuimarisha na kuboresha masharti, mazingira na maslahi kwa mujibu wa ajira zao ii. Kuwapatia mafunzo ili kuongeza uwezo na tija ya utendaji wao iii. Kuwapa habari na taarifa muhimu kuhusu shughuli za Baraza kwa

		ujumla
17. Mashirikisho ya Fani za Sanaa	a. Kuunganisha vyama na asasi ili kuwa na nguvu zaidi na kuondokana na migongano isiyo ya lazima b. Kutetea wasanii na sekta ya sanaa kwa jumla	i. Kuyasajili na kuyapa vibali vya shughuli ii. Kuyapa ushauri iii. Kuyajengea uwezo wa utaalumu na nyenzo iv. Kuyakasimu baadhi ya shughuli za Baraza.
18. Wasanii katika ujumla wao	a. Kuburudisha na kuelimishwa jamii b. Kubuni kazi za sanaa c. Kuzalisha kazi za sanaa d. Kuuza kazi zao	i. Kuwasajili na kuwapa vibali vya shughuli zao ii. Kuwapatia misaada ya hali na mali kila inapowezekana iii. Kuwapatia mafunzo mbalimbali kuboresha shughuli zao. iv. Kudhibiti usanii unaokiuka misingi ya maadili yetu v. Kulinda haki zao za msingi
19. Tume ya Taifa ya Kudhibiti Ukimwi - TACAIDS	a. Kutunga sera na kusimamia utekelezaji wake b. Kuratibu mapambano dhidi ya maambukizi ya VVU/UKIMWI	i. Kushauriana na TACAIDS jinsi ya kushughulikia tatizo la VVU/UKIMWI mahali pa kazi ii. Kuishauri na kusaidiana na TACAIDS katika kushughulikia tatizo la VVU/UKIMW miongoni mwa wasanii.

6.0Uchambuzi wa NUFTI

Jedwali 2

1. Sera, programu, sheria, itifaki na mikataba ya kikanda na kimataifa			
Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
Ipo sera ya Utamaduni ya 1997 pamoja na sera na programu nyingine za serikali ambazo ni msingi na mwongozo imara wa mipango na shughuli za Baraza Kuna sheria zinazotumika kuongoza na kusimamia shughuli za sanaa hususan Sheria ya Sanaa Na. 23 ya 1984, Sheria ya Filamu na Michezo ya Kuigiza Na. 4 ya 1976 na Sheria ya Hakimiliki na Hakishiriki Na. 7 ya 1999.	Sera ya Utamaduni na nyingine nyingi zimepitwa na wakati na ziko katika hatua ya kupitiwa upya Hakuna sera ya sanaa Sheria za Sanaa, Filamu na Michezo ya Kuigiza na Hakimiliki na Hakishiriki zimepitwa na wakati na zinapitiwa	Baraza lina nafasi ya kutoa mapendekezo yake katika mchakato wa Mahuishi ya Sera na Sheria husika Baraza linaweza kutumia fursa zilizomo katika Mikataba na Itifaki za kikanda na kimataifa kujenga ushirikiano na nchi za nje pamoja na kuomba misaada kutoka kwa washirika wa maendeleo na	Kuzidi kuchelewa kuhuishwa kwa sera na sheria zilizopitwa na wakati Itifaki na Mikataba ya kikanda na kimataifa kuelekeza mambo ambayo hayamo katika sera, sheria, au utaratibu wa kuendesha mambo wa Tanzania

Kuna Mikataba na Itifaki za kikanda na kimataifa zilizosainiwa na Tanzania na nyingine kufikia hatua ya kuridhiwa		mashirika ya kimataifa	
2. Utawala, Uendeshaji na Utumishi			
Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
Kuna muundo wa uendeshaji na mgawanyo wa Idara Kuna mgawanyo wa majukumu kati ya idara, vitengo na sehemu Kuna watumishi katika kila idara, Kitengo na Sehemu Kuna miundo ya Utumishi iliyoboreshwa Kuna watumishi wapya vijana na wasomi	Muundo hauieleweki kwa baadhi ya watumishi Idara, Vitengo na sehemu mbalimbali hawafanyi kazi kwa ushirikiano wa karibu kiasi cha kuingiliana katika majukumu yao Pamoja na kuhushwa mara kadhaa, Miundo ya Utumishi na mishahara haijawa ya kuvutia kuweza kuzuia baadhi yao kuacha kazi kutafuta maslahi bora zaidi penginepo Watumishi wengi wa zamani na wazoeifu wamestaafu au wanakaribia kustaafu Watumishi wapya hawana uzoefu na stadi mahsusi za kazi zao	Mgawanyo wa Idara, Vitengo na sehemu ni mzuri na unaweza kufanikisha majukumu ya Baraza lwapo utatumiwa vizuri Watumishi wapya vijana na wenye sifa za msingi wanaweza kujengewa uwezo na ari kuweza kufanikisha kazi za Baraza kwa kasi na ufanisi mkubwa	Miundo ya Utumishi kushindikana kubadilishwa ili ivutie watumishi wenye ujuzi unaotakiwa Watumishi kuendelea kuacha kazi kutafuta maslahi bora sehemu nyingine Tatizo la maingiliano kati ya idara, Vitengo na sehemu kuendelea kuwepo Watumishi kutokuelezwa waziwazi majukumu yao mahsusi
3. Utawala Bora			
Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
Baraza lina Bodi, Baraza la Wafanyakazi Baraza lina kanuni za Utumishi na usimamizi wa fedha Baraza lina Kamati ya Ukaguzi	Bodi haijapewa mafunzo ya namna bora ya kusimamia shughuli za Baraza Vikao vya Baraza zima kuwa vichache	Bodi ni mpya yenye ari ya kuona Baraza linatekeleza majukumu yake kwa mafanikio. Watumishi wenye ari	Kushindikana kufanyika kwa baadhi ya mikutano ya Bodi kutokana na kukosa fedha Mafunzo ya Bodi kushindikana kwa kukosa fedha
4. Mapato ya Baraza			
Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
Baraza hupangiwa mgao wa bajeti ya Serikali Kuu Baraza lina matozo ya kisheria Baraza hukusanya maduhuli ada za pango	Mgao wa bajeti ya serikali ni mdogo Uwezo wa Baraza kukusanya maduhuli ni mdogo Viwango vya Baraza vya	Hali ya mapato ya serikali ikiimarika, mgao utaongezeka Baraza likiandaa mikakati mizuri, makusanyo ya mapato yataongezeka	Mgao wa bajeti ya Serikali kuendelea kuwa mdogo Wasanii kutaka ada za usajili na vibali zipunguzwe Wadhamini zaidi

Baraza hupata udhamini wa shughuli zake kutoka sekta binafsi	pango ni vidogo Udhamini ni mdogo Baraza halijaweza kuvutia washirika wa maendeleo kusaidiana katika kukuza sanaa nchini Baraza halina mkakati wa kuandaa hafla maalumu za kuchangia fedha shughuli za Baraza Mgawanyo wa mapato hauzingatii mahitaji ya baadhi ya idara na vitengo Usimamizi wa matumizi na mapato kutokuwa imara	Kushulikia usajili na vibali vya wasanii binafsi Kushawishi udhamini kwa shughuli maalumu zenye mvuto kwa sekta binafsi Mgawanyo mzuri wa mapato utaliwezesha Baraza kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi zaidi	kutojitokeza Baraza kushindwa kupata msaada wa washirika wa maendeleo Vitendo vya rushwa kuathiri mapato na matumizi
5. Ushiriki wa Jamii katika Shughuli za Sanaa			
Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
Shughuli za kijadi zinazoshirikisha sanaa bado zipo Matamasha ya kisasa na kiasili yanaendelea kuendeshwa Maonyesho na mauzo ya sanaa za ufundi yanaendelea mijini na vijijini Wandaaji wa matukio ya sanaa kutoka sekta binafsi wanaongezeka	Baadhi ya shughuli za jadi zinatoweka katika jamii Matamasha ya kijamii hayana utaratibu mzuri na endelevu Viongozi wa Wilaya/Mikoa kupiga marufuku shughuli za sanaa vijijini kwa visingizio mbalimbali Matamasha na maonyesho mengi kuandaliwa mijini katika kumbi/sehemu ambazo wananchi wa kawaida hawawezi kufika Baadhi ya makundi kutopewa fursa mahsusi za kushiriki katika sanaa, hususan watoto, watu wenye ulemavu na wazee Hakuna miundombinu ya sanaa ya kutosha	Kuwepo kwa sera, mikataba na itifaki za kikanda na kimataifa ambazo ni chanya kwa sanaa za jadi Mapenzi ya jamii ya matasha ya aina zote, mijini na vijijini Sekta binafsi inavutiwa katika kuandaa matamasha na maonyesho makubwa Kubainisha, kuratibu na kurasimisha shughuli za sanaa za kiasili na jadi Kuna mvuto shughuli za sanaa zinapounganishwa na malengo ya elimu, burudani na uchumi	Shughuli za sanaa za kiasili na kijadi kuzidi kudidimia Viongozi wa wilaya/mikoa kubana uendeshaji wa shughuli za sanaa katika maeneo yao Sekta binafsi kusita kuingia katika shughuli za sanaa kwa kuogopa hasara za kiuchumi na biashara
6. Ushirikiano kati ya Baraza na Wadau wake			
Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
Uhusiano mzuri kati ya Baraza na Wizara na Idara za Serikali Uhusiano mzuri na COSOTA Uhusiano mzuri na TanTrade katika kutangaza kazi za sanaa, kutafuta na kukuza masoko ya sanaa ndani na nje	Kuingiliana kwa shughuli za Baraza na baadhi ya wadau wake wakubwa Baadhi ya Wizara na Idara za Serikali kutojua mipango na shughuli za Baraza Soko la sanaa ni dogo	Kuna nia njema ya kushirikiana miongoni mwa wadau Kuna nia njema ya kutatua kuingiliana kwa majukumu kati ya Baraza na baadhi ya wadau wake	Baadhi ya wadau kuwa na mtazamo hasi dhidi ya Baraza Sheria kuwa kipingamizi cha mashirikiano Ofisi za halmashauri kutokuwa na fedha za

ya nchi	nchini na la nje halijulikani kwa wadau wengi		kufanyia kazi
• Uhusiano mzuri na vyama na mashirikisho ya sanaa • Uhusiano mzuri na Ofisi za Utamaduni katika Mamlaka za Serikali za Mitaa	• Wadau wengine kutoelewa vyema majukumu ya Baraza na mipaka yake • Kutokuwepo utaratibu rasmi na endelevu wa kubadilishana ripoti za utendaji kati ya Baraza na wadau wake	• Vyama na mashirikisho wana ari ya kusaidiana na Baraza katika kazi za ukuzaji wa sanaa nchini • Wasanii, mashirikisho na vyama vyao wamejiungea uhusiano mzuri na wanasiasa na viongozi wa juu wa nchi.	• Mashirikisho na vyama vya sanaa kuwa na uwezo mdogo wa kiutendaji kutokana na ukosefu wa stadi na nyenzo • Vyama na mashirikisho kuwa na uongozi usiokidhi majukumu ya vyama na mashirikisho hayo

7. Utendaji wa Mashirikisho ya Sanaa

Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
• Mashirikisho yanaunganisha wasanii na yanakubalika • Yana katiba na yana viongozi wa kuchaguliwa • Viongozi wanajamini na wanazungumzia changamoto za wasanii katika vyombo na ngazi mbalimbali	• Hayana vyanzo vya uhakika na endelevu vya mapato • Karibu yote hayana ofisi za kuendeshea kazi zao • Hayajaitangaza vya kutosha nje ya Dar es Salaam • Hayana watendaji wa kulipwa. Wanatumia watu wa kujitolea	• Ni asasi muhimu za uhamasishaji na ushawishi kuhusu sanaa nchini • Yanaweza kupunguza mtazamo hasi dhidi ya Baraza miongoni mwa wasanii • Yanaweza kukasimiwa baadhi ya shughuli za ukuzaji sanaa nchini	• Migogoro ya kiuongozi kati ya walioshinda na walioshindwa katika chaguzi kuendelea kwa muda mrefu • Mashirikisho kujiona kuwa yanahusika na kila kitu na kwa hiyo kuleta mvurugano katika sekta

8. Shughuli za Utafiti

Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
• Baraza lina Idara kamili ya utafiti • Maeneo ya utafiti yako mengi na ni rahisi kuyabainisha • Uwezekano wa kushirikisha watafiti kutoka nje ya Baraza ni mkubwa • Taasisi za elimu ya juu zenye programu za utafiti wa masuala ya sanaa zimeongezeka	• Shughuli za utafiti hazitengewi fedha za kutosha • Hakuna mpango wa utafiti wa muda mrefu • Hakuna data na habari zingine muhimu kuhusu shughuli za sanaa • Hakuna mfumo rasmi wa kushirikisha watafiti kutoka nje ya Baraza • Hakuna mfumo endelevu wa kubadilishana ripoti za matokeo ya utafiti na asasi nyingine au watafiti binafsi	• Uwezekano wa kushirikiana na taasisi za utafiti nje ya Baraza • Matumizi ya watafiti nje ya Baraza kwa mikataba • Ripoti za utafiti uliokwisha kufanyika kuweza kupatikana kwa urahisi, hususan kutoka taasisi za elimu ya juu	• Baraza kutotenga fedha za kutosha kwa ajili ya kutekeleza miradi ya utafiti • Taasisi za mafunzo na watafiti binafsi kutokuwa tayari kulipatia Baraza nakala za tafiti walizofanya

9. Mawasiliano na Ushawishi

Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
Baraza lina watumishi wenye taaluma ya habari na mawasiliano Baraza huandaa mikutano ya Jukwaa la Sanaa mara kwa mara Sehemu mbalimbali nchini Baraza lina uhusiano mzuri na vyombo vya habari na CAJATz Baraza linafanya kazi kwa karibu na wadau wake muhimu wakiwemo wasanii, vyama, mashirikisho, COSOTA, TanTrade na TCRA	Baraza halina mkakati maalumu na endelevu wa mawasiliano na ushawishi Baraza halina bajeti maalumu ya kuendesha vipindi kwenye radio na televisheni Baraza halina kanzidata Tovuti ya Baraza haijaimarika na haina habari nyingi	Vyama na mashirikisho wanaweza kuwa wenza wazuri katika kujenga ushawishi wa mipango na shughuli za sanaa Baraza liko katika nafasi nzuri ya kuchangiwa maandiko ya masuala ya sanaa Vyombo vya habari vinaweza kutoa habari na makala za sanaa bila malipo	Kukosekana kwa fedha za kulipia vipindi vya radio na televisheni Kitengo kukosa uwezo wa kuendesha shughuli za mawasiliano na ushawishi Juhudi za Baraza kujitangaza na kushawishi umma kuhusu mambo mbalimbali kupata mrejesho hasi au haffu kutoka kwa walengwa na jamii kwa jumla Kutokuwa na stadi za kuandaa zana au mbinu za ushawishi na mawasiliano

10. Maendeleo ya Wasanii

Nguvu	Udhaifu	Fursa	Tishio
Kuna wasanii wengi nchini na wengine wanazidi kujiunga kwa matarajio ya kujajiri Uhusiano na wasanii ni mzuri Wasanii wana ari ya kuboresha kazi zao ili waweze kupata masoko	Wasanii wengi hawana elimu na ujuzi wa kutosha kuboresha kazi na shughuli zao Baadhi ya wasanii hawaridhishiwa na utendaji wa Baraza Wasanii wamepotoka katika maadili Soko la sanaa ni dogo nchini na la nje halijulikani kwa wadau wengi Wasanii wengi hawakusajiliwa na hufanya shughuli zao katika mazingira ya kutotambuliwa rasmi na kutothaminiwa Ada za usajili na vibali ni kubwa kwa wasanii wengi kulingana na uwezo wao	Uchumi wa taifa na wananchi unapanda na soko la sanaa kukua Soko la Pamoja la Jumuiya ya Afrika Mashariki ni fursa kwa wasanii wa Tanzania Ushirikiano miongoni mwa wasanii ni fursa ya kukua kwa nguvu yao ya kutetea haki na maslahi yao Kuna mwitiko wa sekta binafsi wa kushirikiana na Baraza katika kuboresha uendeshaji, ubunifu, utengenezaji, uwasikishaji na mauzo ya kazi za sanaa	Wasanii kutokuwa na ari ya kuboresha elimu na stadi zao Wasanii wa Tanzania kushindwa kuhimili ushindani katika Soko la Afrika Mashariki na la kimataifa Wasanii binafsi kutoona umuhimu wa kusajiliwa

7.0 Malengo ya Mpango Mkakati wa Tatu, 2014 -2017

Baada ya kufanya uchambuzi wa maeneo mbalimbali, kuna maeneo 12 yaliyojitokeza ambayo yanahitaji kuchukuliwa hatua katika Mpango wa Tatu.

7.1 Sera, programu, sheria, itifaki na mikataba ya kikanda na kimataifa

Sera ya sanaa ni muhimu na ifafanua kwa undani zaidi kiutekelezaji yale yaliyoelezwa kwa kifupi na kijumla jumla katika Sera ya Utamaduni. Sera hii itajibu hoja za wadau ambao wanataka sera

inayofafanua kwa undani kila fani ya Sanaa. Pamoja na kwamba kazi ya kuandaa sera ni ya Wizara Mama, Baraza liandae mapendekezo mahsusi na kuyawasilisha Wizarani kwa hatua zaidi.

Lengo la 1: Kuandaa mapendekezo ya rasimu ya sera ya sanaa

7.2 Utawala, Uendeshaji na Utumishi

Kipengele hiki kina changamoto kadhaa zinazohitaji kushughulikiwa. Changamoto ya kwanza ni kwamba muundo wa utawala wa Baraza haueleweki kwa watumishi wengi. Matokeo yake ni kwamba kuna kuingiliana katika utendaji kati ya idara, vitengo na sehemu. Idara, Vitengo na Sehemu wanahitaji kufanya kazi kwa ushirikiano wa karibu bila kuingiliana katika majukumu. Pili ni tatizo la Miundo ya Utumishi. Pamoja na kuhuishwa na kuboreshwa mara mbili kati ya 2006 na 2013, miundo hiyo bado haijawa ya kuvutia na yenye nguvu ya ushindani katika soko la ajira. Ushauri ulishatolewa kule nyuma kuwa mishahara ya Baraza, hasa kwa kuzingatia kuwa lina uwezo wa kuingiza mapato mengine kupitia makusanyo ya maduhuli, matozo ya kisheria na udhamini, itumie mfumo tofauti na huu wa sasa, kama ilivyo kwa Baraza la Mazingira (NEMC) na Baraza la Vyuo Vikuu (TUC). Changamoto ya tatu ni kwamba watumishi wengi wenye uzoefu wa siku nyingi wamestaafu au wanakaribia kustaafu. Pamoja na kwamba watumishi wanaojiriwa sasa wana sifa bora za msingi, stadi zao za kiutendaji bado dhaifu.

Lengo la 2: Kuimarisha muundo wa Baraza, miundo ya Utumishi na stadi za utendaji za watumishi

7.3 Utawala Bora

Utawala bora ni jambo muhimu katika uendeshaji wa asasi. Baada ya muda wa karibu mwaka mzima bila kuwa na Bodi, uteuzi wa Bodi hiyo ulifanyika Agosti 2013. Hata hivyo bodi hiyo haijapewa mafunzo mahsusi ya namna bora na rasmi ya kusimamia uendeshaji wa shughuli za Baraza. Aidha ni muhimu kwa Bodi na kamati zake kufanya vikao vyake kwa mujibu wa kanuni na utaratibu. Aidha upo umuhimu wa kuimarisha utendaji wa Baraza la Wafanyakazi. Chombo hiki ni muhimu na rasmi katika kushirikisha mawazo ya wafanyakazi katika maamuzi muhimu. Baraza pia linao wajibu wa kuwa na mkakati wa kupambana na rushwa mahali pa kazi.

Lengo la 3: Kuimarisha utendaji bora wa Bodi na Baraza la Wafanyakazi

7.4 Mapato ya Baraza

Vyanzo muhimu vya mapato ya Baraza kwa sasa ni mgao wa bajeti ya serikali, makusanyo ya tozo za kisheria na malipo ya ada za pango. Baadhi ya shughuli za Baraza zimekuwa zikidhaminiwa kikamilifu na sekta binafsi, hususan tuzo za muziki zinazodhaminiwa na TBL na Tamasha la Siku ya Msanii linalodhaminiwa na Haak Neel Production. Kwa miaka mitatu iliyopita mgao wa bajeti ya serikali umekuwa mdogo. Eneo pekee la mgao huo lililoendelea kuongezeka ni mishahara ya watumishi kutokana na kupandishwa kwa mishahara ya watumishi wa umma. Matumizi mengineyo (OC), yamekuwa yakitengewa kiasi kidogo, chini ya Tsh. M70 kwa mwaka. Kwa kiasi kikubwa ukusanyaji wa maduhuli na tozo za kisheria umekuwa ukiongezeka mwaka hadi mwaka – kutoka Tsh. M180 mwaka 2011/2012 hadi takriban Tsh M400 mwaka 2013/2014. Mpaka sasa Baraza halijaweza kuvutia washirika wa maendeleo kulipa misaada. Katika Mpango wa Tatu Baraza litaendelea kuishawishi Serikali kuliongezeka mgao, hususan katika wakati huu ambapo linatakiwa kusukuma mbele maendeleo ya sanaa ili kuchangia uchumi wa Taifa na kupunguza umaskini wa kipato miongoni mwa washiriki wa sanaa. Baraza litaendelea kutafuta wadhamini wa shughuli zake kutoka sekta binafsi. Tutaendelea kutafuta misaada ya Wafadhili kwa kuanza na misaada ya kiufundi ambayo mara nyingi ni rahisi kupata kwa kuwa haihitaji pesa nyingi. Misaada mikubwa itakuja baada ya kutuzoea kupitia shughuli

ndogo. Tutapanua shughuli za usajili na vibali ikiwa pamoja na kuanzisha utaratibu wa kuwarasimisha wasanii binafsi kwa kuwasajili na kuwapa vibali kwa gharama ndogo. Ipo haja vilevile ya kupanga vyema matumimizi ya mapato ili yaweze kuleta tija kwa maeneo mengi zaidi ya shughuli za Baraza.

Lengo la 4: Kuongeza na kudhibiti mapato na matumizi ya Baraza

7.5 Ushiriki wa Jamii katika Shughuli za Sanaa

Moja ya mambo muhimu katika shughuli za sanaa ni kuwepo kwa utaratibu na rasilimali za kuiwezesha jamii kushiriki katika shughuli za sanaa kwa ujumla wake au katika makundi mahsusuni. Kushiriki huku siyo tu katika kutengeneza sanaa bali pia kufaidi sanaa zilizotengenezwa na wengine kwa ajili ya kuburudika, kuelimika au kujuzwa juu ya jambo lolote ambalo awali mtu hakulifahamu. Ni jukumu la Baraza kuweka mipango ambayo inaipa jamii au kundi lolote fursa hiyo. Kwa hali ya sasa zipo baadhi ya shughuli za kijadi ambazo zinapotea pamoja na sanaa zilizoambatana nazo. Kwa sababu ya watu kupapatikia vitu vya viwandani, ufundi wa asili wa kutengeneza vifaa vya matumizi katika uzalishaji na maisha ya kila siku unapotea na kusahaulika. Vikundi vya sanaa za maonyesho za asili navyo vinaanza kufifia katika baadhi ya sehemu za nchi. Matamasha ya vijijini yamepungua. Matamasha ya kisasa, hasa ya muziki wa kizazi kipya yanaandaliwa katika miji mikubwa na mara nyingi katika sehemu na gharama zinazokwaza wananchi wa kawaida kuhudhuria. Aidha kwa muktadha wa sasa kuna makundi ambayo hayapati nafasi ya kutosha kushiriki katika shughuli za sanaa hususan watoto, watu wenye ulemavu na wazee. Kwa hiyo Baraza litachukua hatua za makusudi kusukuma shughuli za sanaa za asili hasa vijijini. Baraza pia litahamasisha kuendeshwa kwa matamasha yanayolenga kunufaisha makundi maalumu ya watoto, watu wenye ulemavu na wazee.

Lengo la 5: Kukuza shughuli za ufufuaji, uhifadhi na uendelezaji wa sanaa za asili

Lengo la 6: Kukuza uandaaji wa matukio ya sanaa kwa watoto na wanafunzi

7.6 Uhusiano wa Baraza na Wadau wake

Wadau wa Baraza wako katika makundi mbalimbali, ikiwa pamoja na wasanii, vyama na mashirikisho ya sanaa, idara na asasi nyingine za serikali. Ipo hali ya Wizara Mama na Baraza kufanya kazi zinazofanana, hususan katika uandaji wa matamasha na maonyesho. Matukio kama haya kimsingi hutakiwa kufanywa na Baraza. Hata hivyo, kwa mujibu wa ripoti ya McKinsey ya mwaka 1974, Wizara inaweza kusaidiana na Baraza katika Utekelezaji wa baadhi ya mambo. Kinachotakiwa ni kushauriana na kushirikiana. Katika mambo ya sera na sheria, ambayo yako chini ya mamlaka ya Wizara, Baraza hupeleka mapendekezo yake Wizarani ambayo ndiyo inaweza ama kuyashughulikia au kuyakataa moja kwa moja. Ipo hali ya mkanganyiko juu ya nani, kati ya Bodi ya Ukaguzi wa Filamu na Baraza anayestahili kushughulikia masuala ya vyama vya fani za sanaa ya filamu na ukuzaji wa ubunifu na utengenezaji wa filamu. Aidha kuna mkanganyiko pia kuhusu ukaguzi na vibali vya michezo ya kuigiza na majumba au maeneo ya maonyesho ya michezo ya kuigiza. BarHili nalo litahitaji kuwekwa bayana na kurekebisha kasoro au migongano yenye taathira mbaya.

Ingawa masuala ya hakimiliki na hakishiriki yako chini ya Wizara ya Viwanda na Biashara na COSOTA, wadau wengi, hususan wasanii na hata Wabunge wamekuwa wakielekeza baadhi ya malalamiko yao kwa Wizara ya Habari, Vijana, Utamaduni na Michezo na Baraza. Kwa mujibu wa Sheria Namba 7 ya 1999, Baraza linao wajibu wa kusimamia matumizi ya sanaa za jadi tu. Pamoja na kuweka mikakati ya kushughulikia kipengele kinacho lihusu Baraza moja kwa moja katika sheria hiyo, litashirikiana na COSOTA kuhakikisha kuwa haki za wasanii zinalindwa na wanafaidika na kazi zao.

Lengo la 7: Kuimarisha ushirikiano na utendaji wa pamoja katika kushughulikia maslahi, maendeleo, kero na maadili ya wasanii

7.7 Maendeleo ya Wasanii

Ukuaji na kuboreka kwa ubunifu, utengenezaji na uwasilishaji wa sanaa kwa sehemu kubwa unategemea wasanii. Ujuzi wao, juhudi zao na kukubalika kwao katika jamii ni mambo muhimu yanayohitaji kuimarishwa na kuboreshwa. Watu wengi hivi sasa, hususan vijana, wanajishughulisha kwa namna mbalimbali na sanaa ikiwa fursa ya kujajiri na kujiingizia kipato. Kuna changamoto ambazo zinawakabili. Moja ya changamoto ni kwamba idadi kubwa ya wasanii binafsi hawajasajiliwa. Hii inasababisha wafanye kazi zao katika mazingira ya kutotambuliwa kisheria na kutothaminiwa katika jamii. Tatizo la ukubwa wa ada za usajili wa wasanii binafsi linaelezwa kuchangia katika kasi ndogo ya kujisajili. Changamoto nyingine ni kwamba wasanii wengi, hasa vijana, wanaingia katika sanaa bila ya mafunzo yoyote. Wengi wao ni wasanii kwa jina na dhamira tu, siyo kwa ujuzi wa kazi yenyewe. Kuna tatizo pia la kutokuwepo kwa soko la hakika na endelevu. Aidha bei katika soko hilo, ikiwemo malipo ya kukodishwa ni ndogo na isiyo tenda haki kwa wasanii. Nafuu ipo kwa wasanii wenye majina makubwa. Ipo pia changamoto ya wasanii katika vikundi na binafsi kutoendesha shughuli zao kwa kufuata misingi bora na rasmi ya uendeshaji wa shughuli za sanaa. Wasanii pia wanakabiliwa na tatizo la kutengeneza na kuonyesha sanaa ambazo zinakwenda kinyume na maadili ya taifa letu, kwa dhamira ya kupata soko pana zaidi.

Lengo la 8: Kurasimisha na kuboresha shughuli za sanaa nchini

7.8 Utendaji wa Mashirikisho ya Sanaa

Sera ya Utamaduni inahimiza Baraza kuwashirikisha wasanii kwa ajili ya maendeleo yao na sanaa kwa jumla. Aidha Sera inahimiza kuanzishwa na kuimarishwa vyama vya wasanii kwa ajili ya kuendeleza na kutetea maslahi yao. Katika kuimarisha mshikamano wa wasanii Baraza lilihamasisha kuanzishwa kwa mashirikisho manne ambayo ni muungano wa vyama katika maeneo ya sanaa za ufundi, sanaa za maonyesho, muziki na picha jongefu. Katika muda mfupi wa uhai wao mashirikisho hayo yamedhihirika kuwa ni vyombo vyenye nguvu katika kusukuma mbele ajenda za sanaa katika maeneo ya jamii, uchumi na siasa. Hata hivyo mashirikisho bado yanakabiliwa na shida za uchanga. Hayana vyanzo vya mapato vya uhakika. Mara nyingi viongozi wanalazimika kutumia fedha kutoka mifukoni mwao kutekeleza shughuli za mashirikisho. Hayana ofisi wala watendaji wa kulipwa. Waliopo wanafanya kazi kwa utaratibu wa kujitolea. Baadhi ya mashirikisho yanakabiliwa na migogoro ya uongozi. Kwa kuzingatia kuwa mashirikisho haya yana manufaa makubwa siyo kwa wanachama wao tu bali pia kwa maendeleo ya jumla ya sanaa, Baraza litalazimika kuchukua hatua za dhati kusaidia kuimarika kwake.

Lengo la 9: Kuimarisha na kuboresha utendaji wa Mashirikisho ya Sanaa

7.9 Shughuli za Utafiti

Utafiti, uhifadhi na usambazaji wa ripoti, data na takwimu ni shughuli muhimu sana katika sekta ya sanaa kutokana na ukweli kwamba kazi ndogo sana imefanyika katika eneo hili. Sera ya Utamaduni inahimiza shughuli za utafiti katika sanaa na Sheria ya Sanaa imeorodhesha utafiti kuwa moja ya majukumu muhimu ya Baraza katika kusukuma mbele maendeleo ya sanaa. Shughuli za utafiti bado hazijapata msisitizo unaostahili. Hazitengewi fedha za kutosha. Hakuna mfumo rasmi wa kushirikiana na asasi nyingine za utafiti au watafiti binafsi. Aidha Baraza halijaandaa mpango wa utafiti wa muda mrefu ambao lingeweza kuutangaza kwa wadau wa utafiti wa sanaa kushirikiana nalo kutekeleza.

Lengo la 10: Kuboresha na kupanua shughuli za utafiti wa masuala ya sanaa nchini

7.10 Mawasiliano na Ushawishi

Mawasiliano katika ujumla wake ni kitu muhimu sana katika kufanikisha utekelezaji ambao unahitaji ushirikiano wa karibu na wadau wengi. Aidha kwakuwa Barazani taasisi ya umma, maamuzi na misukumo ya viongozi katika asasi na ngazi mbalimbali unahitajika sana. Ushiriki na maamuzi chanya yanahitaji kutokana na kuwa na taarifa sahihi na katika wakati muafaka. Siyo taarifa na habari tu zinazohitajika, bali pia washiriki, watunga sera na wafanya maamuzi wanahitaji kuraghibishwa ili wawe na mtazamo chanya na unaokubalika kwa Baraza. Mawasiliano pia yataliwezesha baraza kupata maoni ya wadau wake na wananchi kwa jumla. Mawasiliano ya kutoa taarifa muhimu, pamoja na maeneo mengine yatahusika na:

- Kufahamisha Mpango Mkakati kwa ujumla wake kwa wadau wote
- Taarifa za matukio ya sanaa makubwa na muhimu kitaifa, kikanda na kimataifa
- Masuala ya sera
- Uzingatiaji wa haki za wasanii na maslahi yao
- Uzingatiaji wa sheria, kanuni, taratibu na maadili kwa wasanii
- Data na takwimu muhimu
- Matokeo ya Utafiti

Katika kipindi kilichopita Baraza lilitumia mikutano ya Jukwaa la Sanaa kuwa sehemu ya kutoa habari muhimu na kujenga ushawishi. Siku zijazo Baraza linatarajia kutumia mbinu anuai ikiwa pamoja na vyombo vya habari aina zote, tovuti yake, mitandao ya kijamii, mikutano na hotuba za viongozi katika ufunguzi au ufungaji wa matukio ya sanaa.

Lengo la 11: Kuboresha mawasiliano na ushawishi wa Baraza

7.11 Kupambana na maambukizi ya VVU/UKIMWI

Hali ya mmambukizi ya VVU/UKIMWI nchini bado ni tishio. Kwa takwimu za mwaka 2012, kiwango cha maambukizi nchini Tanzania ni asilimia 5%. Aidha kwa mujibu wa sera ya Serikali ya kupambana na maradhi hayo, ni ajenda ya kudumu kwa kila asasi ya umma kulinda watumishi wake na wadau wa karibu dhidi ya maradhi hayo. Baraza linayo sera ya kupambana na VVU/UKIMWI mahali pa kazi tangu mwaka 2012. Baraza litaendelea na utekelezaji wa sera hiyo.

Lengo la 12: Kupambana na maambukizi ya VVU/UKIMWI dhidi ya watumishi na wasanii

8.0 Dira, Dhamira, Msimamo na Malengo ya Mpango

Mpango huu umejikita katika maeneo makuu mawili. Eneo la kwanza ni uimarishaji wa Baraza lenyewe katika maeneo ya uendeshaji na utawala bora ili kiwe chombo madhubuti cha kuleta maendeleo na tija katika sanaa. Eneo la pili ni shughuli za maendeleo ya sanaa. Dira, Dhamira na Msimamo wa Baraza ni ule ule, yaani:

(a) Dira

Baraza la Sanaa la Taifa limejikita katika kujiimarisha kuwa msimamizi na mwezesaji mahiri wa ubora wa sanaa, mapato ya sanaa na wingi wa uzalishaji wa sanaa nchini Tanzania.

(b) Dhamira

Dhamira ya Baraza ni kuwezesha uzalishaji, uuzaji, utumiaji na ushiriki katika shughuli za sanaa zilizo na ubora.

(c) Msimamo

- Kuimarisha utaiifa wa Watanzania kwa kukuza na kuendeleza sanaa za asili yao.
- Kuendesha shughuli za sanaa kwa kuzingatia utunzaji endelevu wa mazingira
- Kuheshimu haki za binadamu ikiwa pamoja na haki za watoto, wazee, watu wenye ulemavu na kukuza usawa wa kijinsia
- Kuheshimu utaalamu na ubora wa kazi za sanaa
- Kukuza ubunifu na mielekeo mipya
- Kukuza shughuli za sanaa kwa kuzingatia sheria za nchi ikiwa pamoja na masuala ya usajili na vibali.

Lengo la 1: Kuandaa mapendekezo ya rasimu ya sera ya sanaa

Kufanikisha lengo hili:

- a. Jenga hoja ya umuhimu wa sera ya sanaa na shirikisha wadau mbalimbali kuandaa rasimu
- b. Wasilisha rasimu Wizarani

Lengo la 2: Kuimarisha muundo wa Baraza, Miundo ya Utumishi na stadi za utendaji za watumishi

Kufanikisha lengo hili:

- a. Pitia upya muundo wa Baraza na rekebisha mapungufu
- b. Ainisha majukumu ya kila mtumishi
- c. Andaa Mpango wa Mafunzo ya Watumishi ya stadi za utendaji
- d. Toa mafunzo ya stadi za utendaji kwa watumishi
- e. Boresha mfumo wa miundo na mishahara ya watumishi.
- f. Weka na rasimisha uhusiano wa kimuundo na utendaji kati ya Baraza na Serikali za Mitaa, Mashirikisho na Mapromota

Lengo la 3: Kuimarisha utawala bora, utendaji wa Bodi na Baraza la Wafanyakazi

Kufanikisha lengo hili:

- a. Endesha mikutano ya Bodi ya Baraza
- b. Endesha mafunzo kwa Bodi kuhusu majukumu na utendaji mzuri wa kazi zake
- c. Endesha mikutano ya Kamati ya Uongozi, Mipango na Fedha
- d. Endesha mikutano ya Menejimenti
- e. Endesha mikutano ya Baraza la Wafanyakazi

- f. Andaa na tekeleza mkakati wa kupambana na rushwa mahali pa kazi

Lengo la 4: Kuongeza na kudhibiti mapato na matumizi ya Baraza

Kufanikisha lengo hili:

- a. Shawishi ongezeko la mgao wa Bajeti ya Serikali
- b. Ongeza kiwango cha ada za pango la vyumba
- c. Ongeza usajili na utoaji vibali kwa vikundi, vyama, asasi na wasanii binafsi
- d. Pata udhamini wa matamasha na mashindano kutoka kwenye sekta binafsi
- e. Pata ufadhili kutoka kwa washirika wa maendeleo
- f. Anzisha utaratibu wa kusajili wasanii binafsi
- g. Endesha vikao vya Kamati ya Ukaguzi wa Hesabu
- h. Fanya Ukaguzi wa Hesabu wa Ndani
- i. Fanya Ukaguzi wa Hesabu wa Nje

Lengo la 5: Kuhimiza shughuli za ufufuaji, uhifadhi na uendelezaji wa sanaa za asili na jadi

Kufanikisha lengo hili:

- a. Kusanya na hifadhi sanaa za asili na jadi kwa maandishi, picha mnato, picha jongefu na sauti
- b. Andaa orodha ya sanaa za jadi
- c. Anzisha utaratibu rasmi wa kudhibiti na kutoa vibali vya matumizi sahihi ya sanaa za jadi kwa mujibu wa Sheria Na. 7 ya 1999 Sehemu ya Tatu
- d. Dhamini ubunifu, utengenezaji na maonyesho ya muziki wa dansi wenye mahadhi ya muziki asilia

Lengo la 6: Kuhimiza uandaaji wa shughuli na matukio ya sanaa kwa watoto na wanafunzi

Kufanikisha lengo hili:

- a. Shirikiana na TAMISEMI kuwezesha shughuli za sanaa katika shule za msingi na sekondari
- b. Shirikiana na sekta binafsi kuendesha mafunzo ya sanaa kwa watoto Dar es Salaam

Lengo la 7: Kuimarisha ushirikiano na utendaji wa pamoja katika kushughulikia maendeleo, kero na maadili ya wasanii

Kufanikisha lengo hili:

- a. Shauriana na Wizara na Bodi ya Ukaguzi wa Filamu kuhusu namna bora ya kusimamia maadili katika maonyesho ya jukwaani
- b. Kuwasilisha COSOTA malalamiko ya ukiukwaji wa sheria ya hakimiliki na hakishiriki
- c. Kukasimu rasmi baadhi ya kazi za Baraza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa

Lengo la 8: Kurasimisha na kuboresha shughuli za sanaa nchini

Kufanikisha lengo hili:

- a. Bainisha aina na andaa mitaala na mihtasari ya mafunzo ya stadi kwa wasanii wenye vipaji

- b. Baini, dumisha na panua biashara na masoko ya Sanaa
- c. Dhamini ubunifu, utengenezaji na maonyesho ya tamthilia
- d. Sambaza taarifa za biashara na masoko ya sanaa kwa wadau.
- e. Weka vigezo vya mikataba bora ya wasanii na viwango elekezi vya malipo
- f. Ainisha, kusanya na sambaza takwimu na taarifa zinazoweza kusaidia shughuli za sanaa
- g. Andaa na endesha mafunzo kwa mapromota na wandaaji wa matukio ya sanaa
- h. Andaa utaratibu na kagua maadili katika kazi za muziki na ngoma

Lengo la 9: Kuimarisha Mashirikisho ya Sanaa

Kufanikisha lengo hili:

- a. Pitia upya na shauri maboresho ya katiba na kanuni za Mashirikisho
- b. Elekeza, shawishi na simamia chaguzi za viongozi bora wa Mashirikisho
- c. Hamasisha kila shirikisho kuwa na ofisi, akaunti za benki na taratibu za uendeshaji ofisi
- d. Endesha mafunzo ya utawala bora kwa viongozi wa Mashirikisho

Lengo la 10: Kuongeza na kupanua shughuli za utafiti wa masuala ya sanaa nchini

Kufanikisha lengo hili:

- a. Andaa mpango wa utafiti wa muda mrefu
- b. Jenga uhusiano rasmi na asasi za utafiti na vyuo vya elimu ya juu wa kubadilishana uzoefu, ripoti za utafiti na ushirikiano katika baadhi ya tafiti
- c. Endesha tafiti mbili kila mwaka
- d. Tenga chumba cha kuhifadhi marejeo ya kumbukumbu mbalimbali za maandiko, video, DVD na kanda za sauti na vifaa husika

Lengo la 11: Kuimarisha mawasiliano na ushawishi wa Baraza

Kufanikisha lengo hili:

- a. Andaa mkakati wa mawasiliano na ushawishi wa miaka mitatu(sambamba na Mpango Mkakati wa Tatu)
- b. Tangaza Mpango Mkakati wa Tatu kwa wadau wote
- c. Endesha shughuli za mawasiliano na wadau kwa njia mbalimbali
- d. Endesha shughuli za ushawishi juu ya maeneo mbalimbali ya sanaa
- e. Boresha tovuti ya Baraza
- f. Endesha mikutano ya Jukwaa la Sanaa mikoani

Lengo la 12: Kupambana na maambukizi ya VVU/UKIMWI dhidi ya watumishi na wasanii.

Kufanikisha lengo hili:

- a. Toa elimu na uraghibu wa kujikinga na maambukizi kwa watumishi

- b. Toa msaada na ushauri nasaha wa kupunguza makali ya maambukizi kwa watumishi waathirika watakojitambulisha kwa Menejimenti
- c. Toa elimu na uraghibu wa kujikinga na maambukizi kwa wasanii

9.0 Uchambuzi wa Mpango

Jedwali 3

Lengo	Matokeo ya muda mrefu	Shughuli fanikishi	Matokeo ya shughuli fanikishi
1. Kuandaa mapendekezo ya rasimu ya sera ya sanaa	Shughuli za sanaa zimeimarika kutokana na kuwa na sera mahsusi	a. Jenga hoja ya umuhimu wa sera ya sanaa na shirikisha wadau mbalimbali kuandaa rasimu	Makala imeandaliwa na kuwasilishwa kwa wadau
		b. Wasilisha rasimu Wizarani	Rasimu ya Sera ya Sanaa imewasilishwa Wizarani
2. Kuimarisha muundo wa Baraza, miundo ya Utumishi na stadi za utendaji za watumishi	Uendeshaji wa Baraza umeboreka	a. Pitia upya muundo wa Baraza na rekebisha mapungufu	Muundo umehuishwa
		b. Ainisha majukumu ya kila mtumishi	Kila mtumishi ameanishiwa kazi
		c. Andaa Mpango wa Mafunzo ya stadi za utendaji kwa watumishi	Mpango Umeandaliwa na kuanza kutekelezwa
		d. Toa mafunzo ya stadi za utendaji kwa watumishi	Mafunzo yametolewa kwa watumishi #
		e. Boresha mfumo wa miundo na mishahara ya watumishi.	Mfumo umebadilishwa na mishahara imeboreshwa
		f. Weka na rasimisha uhusiano wa kimuundo na utendaji kati ya Baraza na Serikali za Mitaa, Mashirikisho na Mapromota	Uhusiano umewekwa kwenye muundo (organogram)
3. Kuimarisha utawala bora, utendaji wa Bodi na Baraza la wafanyakazi	Utawala Bora na utendaji wa vyombo vya maamuzi umeimarika	a. Endesha mikutano ya Bodi ya Baraza	Vikao # vya Bodi vimefanyika
		b. Endesha mafunzo kwa Bodi kuhusu majukumu na utendaji mzuri wa kazi zake	Mafunzo yamefanyika
		c. Endesha vikao vya Kamati ya Uongozi, Mipango na Fedha	Vikao # vya Kamati ya Uongozi, Mipango na Fedha imeendeshwa
		d. Endesha mikutano ya Menejimenti	Vikao # vya Menejimenti vimefanyika
		e. Endesha mikutano ya Baraza la Wafanyakazi	Mikutano # ya Baraza la Wafanyakazi imefanyika
		f. Andaa na tekeleza mkakati wa kupambana na rushwa mahali pa kazi	Mpango umeandaliwa na kutekelezwa
4. Kuongeza na kudhibiti mapato ya Baraza	Mapato ya Baraza yameongezeka na kutumika vyema	a. Shawishi ongezeko	Mgao umeongezeka kuwa TSh. #
		b. la mgao wa bajeti ya serikali	Ada za pango zimeongezeka na makusanyo kuwa TSh.#
		c. Ongeza kiwango cha ada za pango la vyumba	Usajili na utoaji vibali umeongezeka na mapato yamefikia TSh.#
		d. Ongeza usajili na utoaji vibali kwa vikundi, vyama na asasi na wasanii binafsi	Sekta binafsi imedhamini matamasha na mashindano kwa thamani ya TSh. #
		e. Pata udhamini wa matamasha na mashindano kutoka kwenye sekta binafsi	Ufadhili wa TSh. # umepatikana
		f. Pata ufadhili kutoka kwa washirika wa maendeleo	Kamati ya Ukaguzi wa ndani imefanya vikao #
		g. Endesha vikao vya Kamati ya Ukaguzi wa Hesabu	Ukaguzi wa Ndani wa Hesabu umefanyika
		h. Fanya Ukaguzi wa Hesabu wa Ndani	Ukaguzi wa Nje wa Hesabu umefanyika
		i. Fanya Ukaguzi wa Hesabu wa Nje	Maandiko #, picha mnato #, kanda # za picha jongefu na kaseti za sauti # zimetengenezwa na kuhifadhiwa
5. Kuhimiza shughuli za ufufuaji, uhifadhi na uendelezaji wa sanaa za asili	Sanaa za asili na jadi zinafufuliwa, kuhifadhiwa na kuendelezwa	a. Kusanya na hifadhi sanaa za asili na jadi kwa maandishi, picha mnato, picha jongefu na sauti	Maandiko #, picha mnato #, kanda # za picha jongefu na kaseti za sauti # zimetengenezwa na kuhifadhiwa

na jadi		b. Andaa orodha ya sanaa za jadi	Orodha imeandaliwa
		c. Anzisha utaratibu rasmi wa kudhibiti na kutoa vibali vya matumizi sahihi ya sanaa za jadi	Utaratibu umeandaliwa na kuanza kutumika
		d. Dhamini ubunifu, utengenezaji na maonyesho ya muziki wa dansi wenye mahadhi ya muziki asilia	Ubunifu, Utengenezaji na Maonyesho # yamedhaminiwa
6. Kuhimiza uandaaji wa shughuli na matukio ya sanaa kwa watoto na wanafunzi	Shughuli za sanaa kwa watoto na wanafunzi zinaendeshwa kwa utaratibu endelevu	a. Shirikiana na TAMISEMI kuwezesha shughuli za sanaa katika shule za msingi na sekondari	Shughuli za sanaa zimendeshwa katika shule za msingi # na shule za sekondari # nchini
		b. Endeha mafunzo ya sanaa kwa watoto # Dar es Salaam	Mafunzo yametolewa kwa watoto #
7. Kuimarisha ushirikiano na utendaji wa pamoja katika kushughulikia maendeleo, kero na maadili ya wasanii	Ushirikiano na utendaji wa pamoja umeimarika	a. Shauriana na Wizara na Bodi ya Ukaguzi wa Filamu kuhusu namna bora ya kusimamia maadili katika maonyesho ya jukwaani	Mashauriano yamefanyika na utaratibu mzuri umewekwa
		b. Kuwasilisha COSOTA malalamiko ya ukiukwaji wa sheria ya hakimiliki na hakishiriki	Malalamiko # yamewasilishwa COSOTA
		c. Kukasimu rasmi baadhi ya kazi za Baraza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa	Kazi # zimekasimiwa rasmi kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa
8. Kurasimisha na kuboresha shughuli za sanaa nchini	Shughuli za sanaa zimeboreka na kuwa rasmi	a. Bainisha aina na mitaala na mihtasari ya mafunzo ya stadi kwa wasanii wenye vipaji	Mitaala aina # imeandaliwa
		b. Baina, dumisha na panua biashara na masoko	Masoko # yamebainishwa
		c. Dhamini ubunifu, utengenezaji na maonyesho ya tamthilia	Ubunifu, Utengenezaji na Maonyesho # yamedhaminiwa
		d. Sambaza taarifa za biashara na masoko ya sanaa kwa wadau.	Taarifa # za masoko zimepelekwa kwa wadau #
		e. Weka vigezo vya mikataba bora ya wasanii na viwango elekezi vya malipo	Vigezo vya mikataba bora na viwango vya malipo elekezi vimewekwa
		f. Ainisha, kusanya na sambaza takwimu na taarifa zinazoweza kusaidia shughuli za sanaa	Takwimu na taarifa # zimekusanywa na kusambazwa kwa wadau #
		g. Endesha mafunzo kwa mapromota na wandaaji wa matukio ya sanaa	Mafunzo yametolewa kwa washiriki #
		h. Andaa na endesha matamasha, mashindano na tuzo za sana kwa kushirikiana na sekta binafsi	Matamasha # na mashindano # yameendeshwa na tuzo # zimetolewa
		i. Andaa utaratibu na kagua maadili katika kazi za muziki na ngoma	Utaratibu umeandaliwa na kazi # zimekaguliwa
		j. Shirikiana na Bodi ya Ukaguzi wa Filamu kukagua maadili katika michezo ya kuigiza.	Michezo ya kuigiza # imekaguliwa
9. Kuimarisha Mashirikisho ya Sanaa	Mashirikisho ya sanaa yameimarika	a. Pitia upya na shauri maboresho ya katiba na kanuni za Mashirikisho	Ushauri umetolewa na maboresho ya katiba # na kanuni # yamefanyika
		b. Elekeza, shawiwishi na simamia chaguzi za viongozi bora wa Mashirikisho	Chaguzi zimefanyika
		c. Hamasisha kila shirikisho kuwa na ofisi, akaunti za benki na taratibu za uendeshaji ofisi	Mashirikisho # yana ofisi, akaunti za benki na taratibu za uendeshaji ofisi
		d. Endesha mafunzo ya utawala bora kwa viongozi wa Mashirikisho	Mafunzo yametolewa kwa viongozi #
10. Kuongeza na kupanua shughuli za utafiti wa masuala ya sanaa nchini	Shughuli za utafiti zimeongezeka na kupanuka	a. Andaa mpango wa utafiti wa muda mrefu	Mpango umeandaliwa na kuanza kutekelezwa
		b. Jenga uhusiano rasmi na asasi za utafiti na vyyo vya elimu ya juu wa kubadilishana uzoefu, ripoti za utafiti na ushirikiano katika baadhi ya tafiti	Uhusiano rasmi umeanzishwa
		c. Endesha tafiti kila mwaka	Tafiti # zimefanyika
		d. Tenga chumba cha kuhifadhi na marejeo ya kumbukumbu mbalimbali za maandiko, video, DVD na kanda za sauti na vifaa husika	Chumba kimetengwa na nyaraka # zimehifadhiwa

11. Kuboresha mawasiliano na ushawishi wa Baraza	Mawasiliano na ushawishi umeboreshwa	a. Andaa mkakati wa mawasiliano na ushawishi wa miaka mitatu	Mkakati umeandaliwa
		b. Tangaza Mpango Mkakati wa Tatu kwa wadau wote	Mpango umetangazwa kwa wadau #
		c. Endesha shughuli mbalimbali za mawasiliano na wadau kwa njia mbalimbali	Shughuli za mawasiliano # zimeendeshwa
		d. Endesha shughuli mbalimbali za ushawishi juu ya maeneo mbalimbali ya sanaa	Shughuli za ushawishi # zimendeshwa
		e. Boresha tovuti ya Baraza	Tovuti imeboreshwa na taarifa # zimewekwa
		f. Endesha mikutano ya Jukwaa la Sanaa mikoani	Mikutano ya Jukwaa la Sanaa # imefanyika katika mikoani #
12. Kupambana na maambukizi ya VVU/UKIMWI dhidi ya watumishi na wasanii.	Mapambano yanaendelea	a. Toa elimu na uraghibu wa kujikinga na maambukizi kwa watumishi	Elimu na uraghibu umetolewa kwa watumishi #
		b. Toa msaada na ushauri nasaha na kupunguza makali ya maambukizi kwa watumishi waathirika watakojitambulisha kwa Menejimenti	Msaada na ushauri nasaha umetolewa kwa watumishi waathirika #
		c. Toa elimu na uraghibu wa kujikinga na maambukizi kwa wasanii	Wasanii # wamepewa elimu na uraghibu wa kujikinga na maambukizi

10.0 Ugharimiaji wa Mpango

Mpango Mkakati wa Tatu utagharimu kiasi cha sh. 3,558,000,000 kwa miaka yote mitatu kama inavyoonshesha katika Mpangokazi (Jedwali 5). Makadirio ya mapato ya uhakika kwa miaka hiyo ni sh. 3,590,000,000 kama inavyoonyeshwa katika Jedwali lifuatalo:

Jedwali 4

Chanzo	2014/15	2015/16	2016/17	Jumla Sh.
1. Mgao wa serikali Matumizi Mengineyo	80,000,000	90,000,000	100,000,000	270,000,000
2. Usajili, Vibali na Pango	506,000,000	607,000,000	707,000,000	1,820,000,000
3. Udamini	300,000,000	600,000,000	600,000,000	1,500,000,000
4. Ufadhili	?	?	?	?
Jumla sh.	886,000,000	1,297,000,000	1,407,000,000	3,590,000,000

Hii ina maana kwamba kuna ziada ya sh. 192m kwa miaka yote mitatu. Hii ni bakaa ndogo sana na hasa tukizingatia kuwa haya ni makadirio ambayo hayakuzingatia bei halisi na mabadiliko yake. Pia zipo gharama nyingine ambazo hazimo katika Mpango huu. Gharama hizo ni kama vile malipo ya huduma za maji, umeme, simu na uendeshaji wa jumla wa Ofisi. Kwa maana hiyo Baraza bado linatakiwa kuongeza juhudi na kujituma katika kuomba nyongeza ya ruzuku toka serikalini, kukusanya maduhuli zaidi, kutafuta na kupata misaada ya washirika wa maendeleo na kutafuta wadamini zaidi wa shughuli zake, pamoja na kusimamia na kubana matumizi ili Mpango utekelezeke kwa bajeti ndogo zaidi bila kuathiri ufanisi.

11.0 Ufuatiliaji na Tathmini

Baraza, kwa maana ya Katibu Mtendaji, Menejimenti na Bodi ya Baraza, litawajibika kwa utekelezaji wa Mpango Mkakati wa Tatu. Wajibu wake utakuwa ni kutoa miongozo na ushauri kwa Idara na Vitengo vya Baraza pamoja na wadau wengine watakoahusika na utekelezaji wa vipengele vya Mpango. Aidha Baraza litafuatilia na kutathmini utekelezaji. Kitengo cha Mpango kitaandaa malengo na shughuli za kila mwaka ambazo zitagawanywa kwa kila robo, yaani miezi mitatu. Kitengo hicho kitaandaa ripoti za utekeleza kwa vipindi vya robo mwaka, nusu mwaka na mwaka mzima. Ripoti zitajumuisha shughuli zilizofanywa na wadau au washirika wa utekelezaji kama vile Wizara, Idara na taasisi za Serikali, Ofisi za Utamaduni za Mamlaka

za Serikali za Mitaa, wadhamini, mapromota na waandaaji wa matukio ya sanaa. Ripoti hizi, zaidi ya kuelezea mambo yaliyofanyika, zitatoa tathmini za utekelezaji kwa mujibu wa matokeo tarajiwa ya shughuli mbalimbali na zitaonyesha:

- Malengo na shughuli zilizopangwa
- Mafanikio ya utekelezaji kulingana na matokeo tarajiwa yaliyowekwa
- Kukiukwa kwa malengo yaliyowekwa na shughuli zilizopangwa na sababu zake (kwa maana ya kupanga na kufanya shughuli zisizo katika Mpango).
- Changamoto za utekelezaji
- Mapendekezo ya njia za kukabiliana na changamoto/matatizo
- Kuweka malengo, shughuli na matokeo tarajiwa kwa kipindi kinachofuata

11.1 Ufuatiliaji

- Ufuatiliaji wa utekelezaji wa mpango huu utaongozwa na mambo manne:
- Ratiba za utekelezaji na mambo yaliyopangwa kutekelezwa
- Kiwango cha kuendana na Sera ya Utamaduni na sera nyingine
- Uzingatiji wa uhusiano uliopo kati ya vipaumbele vya Mkakati na shughuli mahsusi
- Utendaji wa Wadau mbalimbali

11.2 Tathmini

Kutakuwa na tathmini ya ndani ya kina kila baada ya mwaka mmoja na tathmini ya Mpango mzima itafanyika katika mwaka wa mwisho wa utekelezaji wa mpango. Hadidi za rejea za tathmini zitakuwa :

- Kiwango cha ufanisi wa utekelezaji wa vipengele mbalimbali vya Mpango.
- Kiwango kitakachokuwa kimefikiwa na Baraza katika kufanikisha madhumuni na malengo ya kuundwa kwake
- Taarifa na ripoti mbalimbali zitakazoonyesha jinsi matokeo ya utekelezaji yatakavyokuwa yamefanikisha kufikiwa kwa Dira ya Taifa, Sera ya Utamaduni, sera nyingine kama vile masuala ya jinsia, MKUKUTA na utawala bora.
- Uchambuzi wa kiwango cha upatikanaji au kukosekana kwa rasilimali zilizohitajika kwa ajili ya utekelezaji wa Mpango
- Kubainika kwa changamoto zinazohitaji hatua za haraka au za muda mrefu ujao

11.3 Kuibuka kwa Mpango Mkakati wa Nne

Tathmini ya mwisho ndiyo itakayobainisha masuala ambayo yatastahili kuwa katika mpango utakaofuata, hususan katika kupambana na changamoto zinakazobainishwa pamoja shughuli ambazo zitadhahirika kuwa vipaumbele kwa wasanii, wadau na umma wa watanzania kwa jumla.

11.4 Ukusanyaji na Utunzaji wa data na takwimu

Ni muhimu kukusanya data na takwimu mbalimbali wakati wote wa ufuatiliaji wa utekelezaji. Data na takwimu hizi zitatumika katika ripoti za vipindi mbalimbali na wakati wa tathmini. Ukusanyaji wa data na takwimu hautakuwa kwa shughuli zinazofanywa na Baraza moja kwa moja tu bali pia utakuwa kwa shughuli zinazofanywa na wadau mbalimbali. Maeneo yenye asili ya takwimu na data ni pamoja na mikutano, semina, warsha au maunzo. Maeneo haya hutoa takwimu na data kama ifuatavyo:

Eneo	Vipengee
Mikutano, semina au warsha	Mahali, tarehe za mkutano, waliohudhuria (jinsi, rika, Sehemu alikotoka), Madhumuni na malengo ya mkutano, maamuzi, kiwango cha kufikiwa kwa madhumuni na malengo

Mafunzo	Tarehe za mafunzo, mahali pa mafunzo, malengo ya mafunzo idadi ya washiriki kukiwa na mainisho ya Sehemu wanaotoka, rika, jinsi, mada za mafunzo, wawezeshaji na wasifu wao, maoni ya washiriki kuhusu mafunzo kukidhi malengo

Aidha Mpango kwa jumla utatoa data na takwimu kwa mujibu wa matokeo tarajiwa kama yalivyoainishwa katika Mpangokazi (Nyongeza ya 1).

Nyongeza 1: Mpangokazi na Bajeti tarajiwa

Malengo	Matokeo ya Shughuli	Idara Husika	Bajeti Tarajiwa Tsh Mil.			Jumla Bajeti Tarajiwa T.Mil
			2014-15	2015-16	2016-17	
1. Kuandaa mapendekezo ya sera ya sanaa	a. Makala imeandaliwa na kuwasilishwa kwa wadau	OKM - Mipango	10	-	-	10
	b. Mapendekezo ya Sera ya Sanaa yamewasilishwa WHVUM	OKM - Mipango		X		-
2. Kuimarisha muundo wa Baraza, Miundo ya Utumishi na stadi za utendaji za watumishi	a. Muundo wa Baraza umehuishwa	Utawala na Fedha	10	-	-	10
	b. Kila mtumishi amesainishiwa kazi zake	Utawala na Fedha	X	-	-	-
	c. Mpango wa mafunzo ya stadi za utendaji za watumishi umeandaliwa	Utawala na Fedha	X	-	-	-
	d. Mafunzo ya stadi za utendaji yametolewa kwa watumishi #	Utawala na Fedha	25	25	-	50
	e. Mfumo wa Miundo ya Utumishi na mishahara imeboreshwa	Utawala na Fedha	7	8	-	15
	f. Uhusiano wa kimuundo na utendaji kati ya Baraza na Serikali za Mitaa, Mashirikisho na Mapromota umebainishwa katika muundo	Utawala na Fedha	15	15	-	30
3. Kuimarisha utawala bora, utendaji wa Bodi na Baraza la Wafanyakazi	a. Vikao # vya Bodi vimefanyika	Utawala na Fedha	20	20	20	60
	b. Mafunzo ya Bodi yamefanyika	Utawala na Fedha	25	-	-	25
	c. Vikao # vya Kamati ya Uongozi, Mipango na Fedha vimeendeshwa	Utawala na Fedha	30	35	35	100
	d. Vikao # vya Menejimenti vimefanyika	Utawala na Fedha	X	X	X	-
	e. Mikutano # ya Baraza la Wafanyakazi imefanyika	Utawala na Fedha	10	10	10	30
	f. Mkakati wa kupambana na rushwa umeandaliwa na kutekelezwa	Utawala na Fedha	X	X	X	-
4. Kuongeza na kudhibiti mapato ya Baraza	a. Mgao umeongezeka kuwa TSh. #	Utawala na Fedha	X	X	X	-
	b. Ada za pango zimeongezeka na makusanyo kuwa TSh.#	Utawala na Fedha/Mitaji	X	X	X	-
	c. Usajili na utoaji vibali umeongezeka na mapato yamefikia TSh.#	Mitaji	30	35	35	100
	d. Sekta binafsi imedhamini matamasha na mashindano kwa thamani ya TSh. #	Mitaji	10	10	10	30
	e. Ufadhili wa TSh. # umepatikana	Mitaji	10	10	10	30
	f. Usajili wa wasanii binafsi umeanza na umeingiza TSh. #	Mitaji/Sheria	X	X	X	-
	g. Kamati ya Ukaguzi wa ndani imefanya vikao #	Mkaguzi wa Ndani	2	4	4	10
	h. Ukaguzi wa Ndani wa Hesabu umefanyika	Mkaguzi wa Ndani	5	5	5	15
	i. Ukaguzi wa Nje wa Hesabu umefanyika	Utawala na Fedha	15	15	20	50
5. Kukuza shughuli za ufufuaji, uhifadhi na uendelezaji wa sanaa za asili na jadi	a. Maandiko #, picha mnato #, kanda # za picha jongefu na kaseti za sauti # za sanaa za asili na jadi zimetengenezwa na kuhifadhiwa	Utafiti na Stadi za Sanaa	50	50	50	150
	b. Orodha ya sanaa za jadi imeandaliwa	Utafiti na Stadi za Sanaa	5	5	5	15
	c. Utaratibu rasmi wa kudhibiti na kutoa vibali vya matumizi sahihi ya sanaa za jadi	Utafiti na Stadi za Sanaa/ Sheria	100	100	100	300
	d. Baraza limeshamini ubunifu,	Ukuzaji Sanaa	-	-	30	30

	utengenezaji, mazoezi na maonyesho ya muziki wa dansi wenye mahadhi ya muziki asilia					
6. Kukuza uandaaji wa shughuli na matukio ya sanaa kwa watoto na wanafunzi	a. Shughuli za sanaa zimendeshwa katika shule za msingi # na shule za sekondari # nchini	Ukuzaji Sanaa	40	80	80	200
	b. Mafunzo ya sanaa kwa watoto yametolewa kwa watoto #	Utafiti na Stadi za Sanaa	10	10	10	30
7. Kuboresha ushirikiano na utendaji wa pamoja katika kushughulikia maendeleo, kero na maadili ya wasanii	a. Mashauriano kuhusu namna bora ya kusimamia maadili katika michezo ya jukwaani yamefanyika kati ya Wizara, Bodi ya Filamu na Baraza	Ukuzaji sanaa	X	-	-	-
	b. Malalamiko # kuhusu Hakimiliki na Hakishiriki yamewasilishwa COSOTA	Ukuzaji sanaa/Sheria	X	X	X	-
	c. Kazi # zimekasimiwa rasmi kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa	OKM	X	X	X	-
8. Kurasimisha na kuboresha shughuli za sanaa nchini	a. Mitaala ya mafunzo ya stadi aina # imeandaliwa	Utafiti na Stadi za Sanaa	15	-	-	15
	b. Masoko ya sanaa # yamebainishwa	Ukuzaji sanaa	5	5	5	15
	c. Ubunifu, Utengenezaji na Maonyesho # ya tamthilia yamedhaminiwa	Ukuzaji sanaa	-	30	-	30
	d. Taarifa # za masoko ya sanaa zimepelekwa kwa wadau #	Ukuzaji sanaa	1	2	2	5
	e. Vigezo vya mikataba bora na viwango vya malipo elekezi vimewekwa	Ukuzaji sanaa/Sheria	-	5	-	5
	f. Takwimu na taarifa # muhimu za ubunifu, uzalishaji na uwasilishaji zimekusanywa na kusambazwa kwa wadau #	Utafiti na Stadi za Sanaa	1	2	2	5
	g. Mafunzo yametolewa kwa mapromota # na wandaaji wa matukio #	Utafiti na Stadi za Sanaa	5	15	10	30
	h. Matamasha # na mashindano # yameendeshwa na tuzo # zimetolewa	Ukuzaji sanaa	300	600	600	1,500
	i. Utaratibu wa kukagua maadili katika kazi za muziki na ngoma umeandaliwa na kazi # zimekaguliwa	Ukuzaji sanaa	20	40	40	100
	9. Kuboresha utendaji wa Mashirikisho ya Sanaa	a. Ushauri umetolewa na maboresho ya katiba # na kanuni # yamefanyika	Ukuzaji sanaa	2	-	-
b. Chaguzi zimefanyika		Ukuzaji Sanaa	-	5	-	5
c. Mashirikisho # yana ofisi, akaunti za benki na taratibu za uendeshaji ofisi		Ukuzaji sanaa	10	-	-	10
d. Mafunzo yametolewa kwa viongozi #		Utafiti na Stadi za Sanaa	15	-	-	15
10. Kuboresha na kupanua shughuli za utafiti wa masuala ya sanaa nchini	a. Mpango umeandaliwa na kuanza kutekelezwa	Utafiti na Stadi za Sanaa	2	-	-	2
	b. Uhusiano rasmi na asasi za utafiti na vyuo vya elimu ya juu wa kubadilishana uzoefu, ripoti za utafiti na ushirikiano katika tafiti umeanzishwa na asasi #	Utafiti na Stadi za Sanaa	5	5	-	10
	c. Tafiti # zimefanyika	Utafiti na Stadi za Sanaa	-	40	40	80

	d. Chumba kimetengwa na nyaraka # zmechafadhiwa	Utafiti na Stadi za Sanaa	20	15	15	50
11. Kuimarisha mawasiliano na ushawishi wa Baraza	a. Mkakati umeandaliwa	OKM-Habari	5	-	-	5
	b. Mpango umetangazwa kwa wadau #	OKM-Habari	3	3	-	6
	c. Shughuli za mawasiliano # zimeendeshwa	OKM-Habari	4	4	2	10
	d. Shughuli za ushawishi # zimendeshwa	OKM-Habari	5	10	5	20
	e. Tovuti imeboreshwa na taarifa # zimewekwa	OKM-Habari	4	3	3	10
	f. Majukwaa ya Sanaa # yamefanyika katika mikoa #	OKM-Habari	50	50	50	150
12. Kupambana na maambukizi ya VVU/UKIMWI X miongoni mwa watumishi na wasanii.	a. Elimu na uraghibu umetolewa kwa watumishi #	Mratibu wa mapambano dhidi ya VVU/UKIMWI	1	1	1	3
	b. Msaada na ushauri nasaha umetolewa kwa watumishi waathirika #	Mratibu wa mapambano dhidi ya VVU/UKIMWI	5	5	5	15
	c. Wasanii # wamepelewa elimu na uraghibu wa kujikinga na maambukizi	Mratibu wa mapambano dhidi ya VVU/UKIMWI	3	3	4	10
Jumla Bajeti Tarajiwa			910	1,280	1,208	3,398
Jumla mapato Tarajiwa			886	1,297	1,407	3,590
Pengo Tarajiwa			(24)	+17	+199	+192

Nyongeza 2: Washirika na Wadau wa Utekelezaji wa Mpango

Malengo	Shughuli	Mhusika wa ndani	Wadau wahusika
1. Kuandaa mapendekezo ya sera ya sanaa	a. Kuandaa makala ya ushawishi na kuwasilisha kwa wadau	OKM - Mipango	WHVUM, TAMISEMI, Bodi ya Baraza, Wakuu wa Idara na Vitengo vya Baraza, COSOTA, TanTrade, Mashirikisho, Asasi za mafunzo na wadau wengineo
	b. Kuwasilisha mapendekezo ya Sera ya Sanaa WHVUM	OKM - Mipango	Bodi ya Baraza , WHVUM
2. Kuimarisha muundo wa Baraza, Miundo ya Utumishi na stadi za utendaji za watumishi	a. Kuhuisha Muundo wa Baraza	Utawala na Fedha	Bodi ya Baraza, Wakuu wa Idara na Vitengo vya Baraza, Msajili wa Hazina
	b. Kuainisha kazi za kila mtumishi	Utawala na Fedha	Bodi ya Baraza, Wakuu wa Idara na Vitengo vya Baraza, Msajili wa Hazina
	c. Kuandaa mpango wa mafunzo ya stadi za utendaji za watumishi	Utawala na Fedha	Bodi ya Baraza, Wakuu wa Idara na Vitengo vya Baraza,
	d. Kutoa mafunzo ya stadi za utendaji kwa watumishi	Utawala na Fedha	Kamati ya Menejimenti, Watumishi wa Baraza
	e. Kuboresha mfumo wa Miundo ya Utumishi na mishahara ya Baraza	Utawala na Fedha	Bodi ya Baraza, Wakuu wa Idara na Vitengo vya Baraza, Msajili wa Hazina
	f. Kubainisha uhusiano wa kimuundo na utendaji kati ya Baraza na Serikali za Mitaa, Mashirikisho na Mapromota katika muundo wa Baraza	Utawala na Fedha	WHVUM, Bodi ya Baraza, Wakuu wa Idara na Vitengo vya Baraza, Msajili wa Hazina, TAMISEMI, Mashirikisho
3. Kuboresha utendaji wa Bodi na Baraza la Wafanyakazi	a. Kufanya vikao vya Bodi ya Baraza	Utawala na Fedha	Wajumbe wa Bodi
	b. Kuendesha mafunzo ya Bodi	Utawala na Fedha	Wajumbe wa Bodi
	c. Kuendesha vikao vya Kamati ya Uongozi, Mipango na Fedha	Utawala na Fedha	Wajumbe wa Kamati ya Uongozi, Mipango na Fedha
	d. Kuendesha vikao vya Menejimenti	Utawala na Fedha	Wakuu wa Idara za Baraza
	e. Kuendesha mikutano ya Baraza la Wafanyakazi	Utawala na Fedha	Wajumbe wa Baraza la Wafanyakazi
4. Kuongeza na kudhibiti mapato ya Baraza	a. Kuongeza mgao wa bajeti ya Serikali	Utawala na Fedha	WHVUM
	b. Kuongeza viwango na makusanyo ya ada za pango	Utawala na Fedha/Mitaji	Wapangaji
	c. Kuongeza usajili na utoaji vibali	Mitaji	Ofisi za Utamaduni za Mamlaka za Serikali za Mitaa
	d. Sekta binafsi kudhamini matamasha na mashindano	Mitaji	Washirika wa Sekta Binafsi
	e. Washirika wa Maendeleo kutoa ufadhili kwa Baraza	Mitaji	Washirika wa Maendeleo
	f. Kuanzisha usajili wa wasanii binafsi	Mitaji/Sheria	Ofisi za Utamaduni katika Mamlaka za Serikali za Mitaa, wasanii
	g. Kuandaa Mkakati wa Kupambana na Rushwa na kuutekeleza	Utawala na Fedha	KM, Mipango, Bodi ya Baraza
	h. Kuendesha vikao vya Kamati ya Ukaguzi wa Ndani	Mkaguzi wa Ndani	Wajumbe wa kamati ya Ukaguzi
	i. Kufanya Ukaguzi wa Ndani wa Hesabu	Mkaguzi wa Ndani	Kamati ya Ukaguzi wa Ndani, Menejimenti
	j. Kuendesha Ukaguzi wa Nje wa Hesabu	Utawala na Fedha	Mkaguzi na Mdhambi Mkuu wa Hesabu za Serikali, Kamati ya Ukaguzi
5. Kukuza shughuli za ufufuaji, uhifadhi na uendelezaji wa sanaa za asili na jadi	a. Kuandaa maandiko , picha mnato, kanda za picha jongefu na kaseti za sauti za sanaa za asili na jadi na kuhifadhi	Utafiti na Stadi za Sanaa	Wakuu wa Idara za Baraza, Makumbusho ya Taifa
	b. Kuandaa orodha ya sanaa za jadi	Utafiti na Stadi za Sanaa	Idara ya Uzaji Sanaa, Tume ya Taifa ya UNESCO, UNESCO Cluster Office
	c. Kuandaa na kutekeleza utaratibu rasmi wa kudhibiti na kutoa vibali vya matumizi sahihi ya sanaa za jadi kwa mujibu wa Sheria Na. 7 ya 1999	Utafiti na Stadi za Sanaa/ Sheria	Idara ya Ukuzaji Sanaa, COSOTA
	d. Baraza kudhamini ubunifu, utengenezaji, mazoezi na maonyesho ya muziki wa dansi wenye mahadhi ya muziki asilia	Ukuzaji Sanaa	Shirikisho la Muziki. Chama cha Muziki wa Asili na CHAMUDATA
6. Kukuza uandaaji wa shughuli na matukio ya sanaa kwa watoto na wanafunzi	a. Kuandaa shughuli za sanaa katika shule za msingi na sekondari nchini	Ukuzaji Sanaa	TAMISEMI, Maofisa Elimu na Maofisa Utamaduni katika Serikali za Mitaa
	b. Kuendesha mafunzo ya sanaa kwa watoto	Utafiti na Stadi za Sanaa	Wadhhamini binafsi wa mafunzo, TAMISEMI

7. Kuboresha ushirikiano na utendaji wa pamoja katika kushughulikia maendeleo, kero na maadili ya wasanii	a. Kufanya mashauriano kuhusu namna bora ya kusimamia maadili katika michezo ya jukwaani kati ya Wizara, Bodi ya Filamu na Baraza	Ukuzaji sanaa	WHVUM. Bodi ya Ukaguzi wa Filamu, TAMISEMI
	b. Kuwasilisha COSOTA malalamiko kuhusu ukiukwaji wa Sheria ya Hakimiiki na Hakishiriki	Ukuzaji sanaa/Sheria	COSOTA, Mashirikisho, wasanii binafsi waathirika
	c. Kukasimu rasmi baadhi ya kazi za Baraza kwa Mamlaka za Serikali za Mitaa	OKM	WHVUM, TAMISEMI
8. Kurasimisha na kuboresha shughuli za sanaa nchini	a. Kuandaa mitaala ya mafunzo ya stadi za sanaa	Utafiti na Stadi za Sanaa	Mashirikisho ya Sanaa, Taasisi za Elimu ya Juu za sanaa
	b. Kubainisha masoko ya sanaa	Ukuzaji sanaa	WVB, TanTrade, Wafanya Biashara binafsi wa Sanaa, Mapromota
	c. Kudhamini Ubunifu, Utengenezaji na Maonyesho ya tamthilia	Ukuzaji sanaa	Shirikisho la Sanaa za Maonyesho
	d. Kusambaza taarifa za masoko ya sanaa kwa wadau	Ukuzaji sanaa	Mashirikisho ya Sanaa, Ofisi za Utamaduni za Mamlaka za Tawala za Mitaa, TanTrade
	e. Kuweka vigezo vya mikataba bora na viwango vya malipo elekezi	Ukuzaji sanaa/Sheria	Bodi ya Baraza, Mashirikisho ya Sanaa, TanTrade, COSOTA, Wakala wa Ajira, Wizara ya Kazzi na Ajira
	f. Kukusanya na kusambaza takwimu na taarifa muhimu za ubunifu, uzalishaji na uwasilishaji wa kazi za sanaa	Utafiti na Stadi za Sanaa	Idara ya Ukuzaji Sanaa
	g. Kutoa mafunzo kwa mapromota na wandaaji wa matukio ya sanaa	Utafiti na Stadi za Sanaa	Idara ya Ukuzaji Sanaa
	h. Kuendesha matamasha na mashindano na kutoa tuzo	Ukuzaji sanaa	TBL, Haak Neel Production, wadhamini na waandaaji wengine
	i. Kuanzisha utaratibu wa kukagua maadili katika kazi za muziki na ngoma	Ukuzaji sanaa	Bodi ya Ukaguzi wa Filamu
9. Kuboresha utendaji wa Mashirikisho ya Sanaa	a. Kutoa ushauri na maboresho ya katiba za Mashirikisho	Ukuzaji sanaa	Mashirikisho ya Sanaa
	b. Kuhimiza chaguzi kufanyika	Ukuzaji Sanaa	Mashirikisho ya Sanaa
	c. Kuhimiza na kusaidia Mashirikisho kuwa na ofisi, akaunti za benki na taratibu za uendeshaji ofisi	Ukuzaji sanaa	Mashirikisho ya Sanaa
	d. Kutoa mafunzo kwa viongozi wa Mashirikisho	Utafiti na Stadi za Sanaa	Mashirikisho ya Sanaa
10. Kuboresha na kupanua shughuli za utafiti wa masuala ya sanaa nchini	a. Kuandaa mpango wa utafiti wa muda mrefu na kuanza kuutekelezwa	Utafiti na Stadi za Sanaa	Idara zote za Baraza
	b. Kuanzisha uhusiano rasmi na asasi za utafiti na vyuo vya elimu ya juu wa kubadilishana uzoefu, ripoti za utafiti na ushirikiano katika tafiti	Utafiti na Stadi za Sanaa	Asasi za utafiti wa Sanaa na taasisi za elimu ya juu za sanaa
	c. Kufanya Utafiti	Utafiti na Stadi za Sanaa	Asasi za utafiti wa Sanaa na taasisi za elimu ya juu za sanaa
	d. Kutenga chumba cha kuhifadhi makala na nyaraka za sanaa	Utafiti na Stadi za Sanaa	Idara ya Utawala na Fedha,
11. Kuimarisha mawasiliano na ushawishi wa Baraza	a. Kuandaa mkakati wa mawasiliano na ushawishi	OKM-Habari	Idara zote za Baraza
	b. Kutangaza Mpango Mkakati wa Tatu wa Maendeleo ya Sanaa	OKM-Habari	OKM-Mipango
	c. Kuendesha shughuli za mawasiliano	OKM-Habari	Idara zote za Baraza
	d. Kuendesha shughuli za ushawishi	OKM-Habari	Idara zote za Baraza
	e. Kuboresha tovuti ya Baraza na kuweka taarifa kwa utaratibu enelevu	OKM-Habari	Idara zote za Baraza
	f. Kuendesha mikutano ya Jukwaa la Sanaa katika mikoa mbalimbali	OKM-Habari	Idara zote za Baraza, Sekretariati za Mikoa, Ofisi za Utamaduni za Mamlaka za Serikali za Mitaa
12. Kupambana na maambukizi ya VVU/UKIMWI X miongoni mwa watumishi na wasanii.	a. Kutoa elimu na uraghibu kwa watumishi	Mratibu wa mapambano dhidi ya VVU/UKIMWI	TACAIDS, Watumishi wote
	b. Kutoa msaada na ushauri nasaha kwa watumishi waathirika	Mratibu wa mapambano dhidi ya VVU/UKIMWI	TACAIDS, Watumishi waathirika
	c. Kutoa elimu na uraghibu kwa wasanii kujikinga na maambukizi	Mratibu wa mapambano dhidi ya VVU/UKIMWI	TACAIDS, Mashirikisho, wasanii